

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1. Den overordnede baggrund for forslaget

Daværende Naalakkersuisut har den 1. oktober 2020 godkendt overdragelsen af rapporten ”Et sammenhængende fleksibelt uddannelsessystem”. I forbindelse med overdragelsen blev det bl.a. besluttet, at der arbejdes videre med de udvalgte dele af anbefalingerne, som vurderes at have positiv effekt på uddannelsesområdet, herunder i forhold til et kvalitativt løft af folkeskolen. Selve rapporten indeholdte en række initiativer, der således arbejdes videre med og som ikke kræver større finansiering. Disse kan bl.a. derfor iværksættes relativt hurtigt, hvor andre først skal planlægges og organiseres, før en implementering vil ske.

Endvidere blev det i daværende Naalakkersuisuts besvarelse af 28. oktober 2020 på Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirkes spørgsmål af skrivelse af 23. oktober 2020 oplyst, at der er igangsat processer, som kan skabe mulighed for en relativ hurtig igangsættelse af nogle af de udvalgte anbefalinger. Dette gælder også revision af lovprogrammerne, så der sikres hjemmel til de indsatser, der kræver dette. Det blev i forlængelse heraf nævnt, at der som punkt til forårssamlingen 2021 forberedes en revision af folkeskoleloven, og at indholdet i revisionen bl.a. omhandler brugen af socialrådgivere eller ressourcpersoner på skolerne, digital læring og skoleledernes uddannelse.

Dette forslag adresserer en række af de nævnte spørgsmål samt konstaterede behov og ønsker om tilpasning af den gældende Inatsisartutlov om folkeskolen. Disse er bl.a. kommet til udtryk ved en række beslutningsforslag, som Inatsisartut har vedtaget. Endvidere indeholder forslaget nogle bestemmelser, som ved et forslag til ændring af Inatsisartutloven om folkeskolen blev fremsat på EM 2017 i form af EM 2017/100. Der er tale om bestemmelser, som udgik af det daværende forslag med henvisning til, at disse burde afvente resultatet af analyse- og udviklingsprojektet. Der blev i den forbindelse bl.a. henvist til uhensigtsmæssigheden i at vedtage en lovændring, der så muligvis skulle ændres igen, når arbejdsgruppernes anbefalinger foreligger. Det blev samtidig understreget, at dette ikke skulle ses som udtryk for manglende vilje til at adressere folkeskolens nuværende udfordringer. Der er således helt overvejende tale om initiativer, som har været under udarbejdelse både før og under analyse- og udviklingsprojektet.

Det kan samtidig oplyses, at forslaget er blevet drøftet med en repræsentant for kommunerne umiddelbart før høringen og igen med repræsentanter for kommunerne umiddelbart efter høringen.

2. Hovedpunkter i forslaget

a) Gældende ret

Gældende ret består af Inatsisartutlov nr. 15 af 3. december 2012 om folkeskolen som ændret ved Inatsisartutlov nr. 21 af 13. november 2017.

Klassekvotient:

Det fremgår af den gældende Inatsisartutlovs § 6, at elevantallet i en klasse ikke ved skoleårets begyndelse må overstige 26 elever. Bestemmelsen angiver 26 elever som det absolutte maksimum, og bestemmelsen er ikke suppleret af en dispensationsbeføjelse eller bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om klassekvotienten, herunder mulighed for at fastsætte regler om reduktion af det maksimale antal elever. Bestemmelsen betyder, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der skal være færre end 26 elever i hver klasse.

Udskillelse af historie til et selvstændigt fag:

Det fremgår af den gældende Inatsisartutlovs § 10, stk. 1, nr. 2, at undervisningen på alle trin omfatter fagdelt og ikke fagdelt undervisning, jf. §§ 11-13, inden for fagområdet kultur og samfund omfattende fagene samfundsfag samt religion og filosofi. Det fremgår i den forbindelse af bemærkningerne til bestemmelsen, at faget samfundsfag indeholder kultur, historie, samfundslære og kulturgeografi. Det fremgår således af den gældende lovgivning, at historie ikke er et selvstændigt fag i folkeskolen.

Regulering af fagområdet lokale valg:

Det fremgår af den gældende Inatsisartutlovs § 10, stk. 1, nr. 5, at undervisningen på alle trin omfatter fagdelt og ikke fagdelt undervisning, jf. §§ 11-13 inden for fagområdet lokale valg omfattende undervisning inden for det praktisk musiske område samt deltagelse i kulturelle, sociale og erhvervsrettede aktiviteter. Det fremgår herudover af bestemmelsens bemærkninger, at de lokale valgfag i nr. 5 har til formål at sikre eleven en alsidig undervisning i de praktisk-musiske fag, som kan omfatte en bred vifte af aktiviteter som for eksempel musik, drama, dans, billedkunst, foto, medier, keramik, håndarbejde, skindbehandling og syning, sløjd og husflid, husgerning, kajak- og hundeslædebygning, sejlads, fiskeri og fangst samt traditionelle og moderne idræts- og sportsgrene. Desuden vil lokale valg inddrage alderssvarende kulturelle, sociale og erhvervsrettede aktiviteter uden for skolen som en del af elevens læring.

Desuden fremgår det, at det er hensigten i videst mulig omfang at udnytte lokale muligheder og ressourcepersoner i denne del af undervisningen. Det kan f.eks. omhandle svømning, hvor der er en svømmehal, eller skiløb, hvis der er ansat en lærer, som kan undervise heri, og de lokale forhold tillader det. Endvidere er det i bemærkningerne anført, at de lokale valg på de mindre årgange i vid udstrækning vil være skolens valg, mens der efterhånden lægges mere vægt på elevernes individuelle ønsker.

Fagområdet lokale valg fremgår også af Inatsisartutlovens § 11, stk. 2, nr. 5, vedrørende undervisningen på yngstetrinnet, § 12, stk. 1, nr. 5, om undervisningen på mellemtrinnet og § 13, stk. 1, nr. 5, vedrørende undervisningen på ældstetrinnet.

Det kendetegner fagområdet, at der ikke fra centralt hold gennem lovgivningen er foretaget en prioritering af, hvilke fag der skal tilgodeses i undervisningen.

Inddragelse af IT, herunder teknologiforståelse, digital dannelse og digital færd, herunder som fag, i undervisningen:

Det fremgår af § 10, stk. 3, i den gældende Inatsisartutlov om folkeskolen, at IT skal indgå som en del af og et redskab i undervisningen i alle fag og fagområder. På nuværende tidspunkt er inddragelsen af IT, herunder teknologiforståelse, digital dannelse og digital færd ikke nærmere beskrevet i folkeskoleloven, læringsmål eller læreplaner for fagene i folkeskolen. Den gældende folkeskolelov indeholder således ingen udtrykkelige regler om, hvordan IT, herunder teknologiforståelse, digital dannelse og digital færd, kan indgå i undervisningen, herunder som et egentlig fag.

Etablering af social kontaktordning på hver folkeskole:

Den gældende Inatsisartutlov om folkeskolen indeholder ikke regler om etablering af sociale kontaktordninger på folkeskolerne. Inatsisartutloven indeholder heller ikke bestemmelser om elevernes adgang til en socialrådgiver eller en anden fagligt og socialt kompetent ressourceperson med erfaringer og kompetencer i forhold til at arbejde med børn, der har det svært.

Skolelederuddannelse:

Det fremgår af den gældende Inatsisartutlov om folkeskolen, at skolens leder skal have gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen eller anden relevant uddannelse, der er godkendt af Naalakkersuisut. Der er ikke fastsat krav om ledelseserfaring eller ledelsesuddannelse som forudsætning for ansættelsen. Dette betyder imidlertid ikke, at kommunalbestyrelsen som ansættende myndighed ikke kan inddrage sådanne kvalifikationer i forbindelse med ansættelsen. Som det blev anført i forbindelse med Inatsisartuts behandling af FM 2019/117, er den nuværende skolelederuddannelse frivillig og gennemføres af skoleledere, som er motiverede for det, og som finder tid og overskud til at gennemføre en videreuddannelse sideløbende med jobbet som skoleleder. Den 3-årige diplomuddannelse foregår i regi af Institut for Læring under Ilisimatusarfik og er normeret til 60 ECTS points. Herudover udbyder Uddannelsesstyrelsen i samarbejde med kommunerne frivillige kursusforløb for nyansatte ledere i folkeskolen.

Spørgsmålet om opkvalificering af skolelederne har endvidere været behandlet i forbindelse med evalueringen af folkeskolen i 2015 og ligeledes i forbindelse med analyse- og udviklingsprojektet. I forlængelse af analyse- og udviklingsprojektet blev der fremlagt anbefalinger vedrørende opkvalificering af skolelederne, bl.a. i forhold til pædagogisk ledelse og implementeringsprocesser, som Naalakkersuisut godkendte, at der arbejdes videre med.

b) Forslaget

Det fastsættes i forslaget § 1, nr. 1, at der i § 6 indsættes et stk. 2, som giver Naalakkersuisut mulighed for at fastsætte regler om reduktion af det maksimale antal elever i en klasse, når afgørende hensyn til elevernes læring og trivsel taler herfor. Samtidig indsættes der i stk. 1 en henvisning til stk. 2 for at tydeliggøre muligheden for at fravige stk. 1.

Spørgsmålet om klassekvotient blev bl.a. drøftet i forbindelse med Inatsisartuts behandling af EM 2019/127, som blev vedtaget med et af Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke fremsat ændringsforslag. Daværende Naalakkersuisut blev i den forbindelse pålagt at skabe mulighed for, at der fremover maksimalt må være 18 elever per klasse i folkeskolen. Den foreslåede bestemmelse har imidlertid ikke lagt sig fast på et maksimalt elevantal på 18 elever per klasse. Dette skyldes, at der vil kunne argumenteres for, at der i visse tilfælde kan være behov for et endnu lavere loft, og desuden åbner det også op for et loft mellem 18 og 26.

Det skal i øvrigt bemærkes, at kommunalbestyrelserne allerede i dag på eget initiativ kan beslutte at fravige det maksimale elevantal per klasse i nedadgående retning, jf. ligeledes det herom anførte under bemærkningerne til forslaget nr. 1.

Det fastsættes i forslaget § 1, nr. 2, at historie indsættes i lovens § 10, stk. 1, nr. 2, § 11, stk. 2, nr. 2, § 12, stk. 1, nr. 2, og § 13, stk. 1, nr. 2, som et selvstændigt fag under fagområdet kultur og samfund. Hensigten med ændringen er at styrke historiefaget. Dette skyldes, at den i den gældende Inatsisartutlov tiltænkte tværfaglige tilgang ikke er blevet implementeret. Desuden er der sket en utilstrækkelig prioritering af faget. Hertil kommer, at fagfolk har kritiseret elevernes manglende kendskab til historiefaget.

Som konsekvens af ændringen opstår der en række mindre særskilte fag i form af historie, samfundsfag, religion og filosofi. Ændringen vil derfor afstedkomme behov for ændringer i Hjemmestyrets bekendtgørelse om trinformål, fagformål og læringsmål for folkeskolens fag og fagområder og Hjemmestyrets bekendtgørelse om den afsluttende evaluering i folkeskolen. Endvidere vil der skulle udarbejdes læringsmål og læreplaner for de nye fag.

Som følge af de nævnte behov for efterfølgende administrativ regulering, herunder navnlig i forhold til udarbejdelse af læringsmål, og eventuelt også udarbejdelse af nyt undervisningsmateriale, foreslås et senere ikrafttrædelsestidspunkt for denne bestemmelse.

Det skal endvidere bemærkes, at digital dannelse og digital færdigheden ved forslaget § 1, nr. 4, er foreslået indarbejdet i Inatsisartutlovens § 10, stk. 3, og ved forslaget § 1, nr. 10 i § 13, stk. 3. Temaet blev bl.a. berørt i Naalakkersuisuts digitaliseringsstrategi fra 2018 i form af ”Det digitale samfund – National digitaliseringsstrategi 2018-2021”. Det blev i strategien anført, at folkeskolen skal give eleverne den digitale dannelse, de tager med sig videre i livet, og at der skal opbygges en sund kultur omkring digitalisering og brugen af de digitale muligheder.

Herudover fremgik det, at alle elever skal modtage undervisning i sikker og hensigtsmæssig brug og færden på internettet og på de sociale medier.

Spørgsmålet blev også drøftet i besvarelsen af § 37-spørgsmål 72/2019 og i forbindelse med Inatsisartuts behandling af FM 2019/59. I forlængelse heraf blev daværende Naalakkersuisut pålagt i forbindelse med analyse og udviklingsarbejdet ”Et fleksibelt og sammenhængende uddannelsessystem” at medtage en analyse af, hvorledes IT, digital dannelse og digital færden kan indgå i undervisningen i folkeskolen, samt hvorvidt det er hensigtsmæssigt at oprette et selvstændigt fag. Naalakkersuisut nævnte efterfølgende i skrivelse af 9. oktober 2020 til Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke om aktuelle tiltag i uddannelsessystemet ”den digitale skole” som et blandt andre initiativer, og at digitale kompetencer i den sammenhæng udgjorde et af de overordnede temaer.

Forslagets § 1, nr. 3 og 5-11, omhandler en ændring af fagområdet lokale valg.

Ændringen medfører, at fagområdet inddeles i færre og adskilte fag ud fra centralt fastsatte mål, og fagene bliver obligatoriske. Ændringen medfører samtidig, at det praktisk-musiske fagområde kommer til at bestå af fagene hjemkundskab, idræt, herunder udeliv, musik, herunder sang, bevægelse og drama, kunst, herunder arkitektur, håndværk og design, herunder sløjd og håndarbejde.

Det overordnede formål med ændringen er at styrke de praktisk-musiske fag.

Ændringen betyder bl.a., at idræt vil blive prioriteret gennem hele skoleforløbet. For så vidt angår fagene hjemkundskab, musik, kunst og håndværk og design fastsættes der nu centrale bestemmelser om, hvornår disse fag skal gennemføres i skoleforløbet, og hvornår fagene kan gøres til valgfag i en del af skoleforløbet. Hensigten med de centralt fastsatte bestemmelser er at skabe en overordnet sammenhæng i forhold til hele skoleforløbet.

Der har i forhold til fagområdet lokale valg vist sig problemstillinger med hensyn til skolernes indpasning af de pågældende obligatoriske fag på skemaet, bl.a. i 10. klasse. Her er afgangsprøverne placeret således, at det vanskeliggør, at undervisningen inden for de enkelte fag reelt sikres den faglighed og substans, som læringsmålene foreskriver, hvad enten disse er fastsat af de lokale myndigheder eller fremgår af læringsmålene i læreplanen.

Derudover har konstruktionen med fagområdet lokale valg vist sig i praksis at medføre en nedprioritering af fagområdet i strid med de oprindelige intentioner, som knyttede sig til en styrkelse af fagområdet. Det kan i den forbindelse nævnes, at ingen skoler har udarbejdet læreplaner på området. Bl.a. fremgik det af evalueringsrapporten, der blev udarbejdet i 2015, at de lokale valg udgør et forsømt område. Det drejer sig i den forbindelse om fagene idræt, håndværk og design, kunst og arkitektur samt musik og drama.

Forslagets § 1, nr. 13, 16 og 22-24, er konsekvensrettelser som følge af forslaget § 1, nr. 5, hvorefter der i § 10 indføres et nyt stk. 4, således at gældende stk. 4-7 bliver til stk. 5-8.

Endvidere indeholder forslaget ved § 1, nr. 15, en bestemmelse om etablering af en social kontaktordning på hver skole, hvor eleven kan henvende sig til en fagligt og socialt kompetent person om problemer, der ikke knytter sig direkte til skolegangen. Spørgsmålet blev berørt i forbindelse med Inatsisartuts behandling af EM 2020/54. Der er tale om et beslutningsforslag om, at Naalakkersuisut pålægges at fremlægge forslag til ændring af gældende folkeskolelov, således at der i hver folkeskole i byerne fremover skal ansættes minimum en socialrådgiver eller ressourceperson. Ansættelse skal sikre, at børn med behov herfor får optimale muligheder for at få italesat og hjælp til at løse eventuelle problemer, der ikke relaterer sig direkte til selve skolen. Det overordnede formål er at få afdækket og italesat eventuelle sociale problemer, hvilket vil bidrage til at sikre eleven en tilfredsstillende skolegang.

Som følge af forslaget § 1, nr. 15, er der i forslaget § 1, nr. 14, indsat bestemmelser om kvalifikationskrav for de personer, der skal varetage funktioner i den sociale kontaktordning. Som konsekvens heraf har det være nødvendigt, jf. forslaget § 1, nr. 12, også at ændre overskriften i Inatsiartutlovens kapitel 7.

Forslaget indeholder desuden i § 1, nr. 21, en bestemmelse om, at skolens leder udover at have gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen eller anden relevant uddannelse, der er godkendt af Naalakkersuisut, også skal have gennemført skolelederuddannelsen i henhold til regler fastsat af Naalakkersuisut efter samråd med kommunalbestyrelserne. Spørgsmålet blev i øvrigt berørt i forbindelse med evalueringen af folkeskolen i 2015 og i uddannelsesplan II fra 2018. Hertil kommer som nævnt ovenfor, at der blev fremsat beslutningsforslag herom i form af FM 2019/117. Det blev i den forbindelse anført, at en skoleleder skal mestre pædagogisk, administrativ og personalemæssig ledelse og i sit daglige virke skal opretholde relationer med forskellige interessenter såsom elever, forældre, lærere, embedsværk, politikere og erhvervsliv, som på forskelligt plan har forventninger og krav til skolens virksomhed, som skolelederen skal søge at honorere.

Forslagets overordnede målsætning er at styrke den enkelte skoles øverste ledelse. Endvidere er det vurderingen, at en lederuddannet skoleleder vil kunne skabe større trivsel for alle medarbejdere samt en højere grad af administrativt overblik, hvilket vil kunne frigive ressourcer i forhold til opgaver, der ikke umiddelbart relaterer sig til undervisningen. Det er samtidig vurderingen, at gode ledelsesmæssige kompetencer har betydning for kvaliteten af det arbejde, der udføres i institutionerne. Dette omfatter også folkeskoleområdet, hvor elevernes udbytte af undervisningen og kvaliteten af folkeskolens undervisning skal sammenholdes med personalets uddannelsesniveauer og ledelsens ledelsesmæssige kvalifikationer.

Skolelederfunktionen antages i øvrigt at adskille sig noget fra andre mere traditionelle ledelsespositioner, idet arbejdet med elever, lærere og forældre er båret af tillid og konsensus, hvilket ofte vil dreje sig om at lede det, som man er blevet enige om i fælleskab.

Kravet om en lederuddannelse er imidlertid ikke absolut, idet det alene omfatter skoleledere, der ansættes efter forslagets ikrafttrædelse. Endvidere fremgår det af bestemmelsens stk. 2, at kommunalbestyrelsen vil kunne ansætte skoleledere, der ikke på ansættelsestidspunktet har gennemført skolelederuddannelsen, hvis den pågældende gennemfører skolelederuddannelsen senest 3 år efter ansættelsestidspunktet. Bestemmelsen er samtidig tilføjet en regel om, at Naalakkersuisut i konkrete tilfælde kan tillade, at fristen for gennemførelse af skolelederuddannelsen forlænges med op til 1 år, hvis særlige grunde taler herfor.

Hertil kommer en undtagelsesmulighed i forhold til ansættelse af skoleledere på mindre skoler med færre end 95 elever, hvor en skoleleder uden skolelederuddannelse kan ansættes, hvis den pågældende har andre ledelsesmæssige kompetencer eller gennemgår et opkvalificeringsforløb efter regler fastsat af Naalakkersuisut. Dette skal ses i sammenhæng med en vurdering af, at opgavernes omfang og kompleksitet alt andet lige antages at være mindre på en mindre skole med færre elever og personale, hvilket også vil medføre færre administrative opgaver.

Afgrænsningen på færre end 95 elever er valgt, idet der er tale om et antal, som anvendes i andre sammenhænge. Der kan i den forbindelse henvises til angivelsen af den mindste skolestørrelse i den gældende overenskomst på området i form af skolestørrelse A med mellem 54 og 94 elever. Det skal hertil bemærkes, at lederens kompetencer fortrinsvis er af relevans i forhold til medarbejderne, herunder navnlig antallet af disse. Den anvendte afgrænsning i forhold til antallet af elever er derfor foretaget ud fra en forudsætning om, at antallet af elever alt andet lige antages at afspejle antallet af lærere og øvrige medarbejdere på den pågældende skole.

Desuden indeholder forslaget i § 1, nr. 17-19, nogle bestemmelser i form af konsekvensrettelser.

Endelig fremgår det af forslagets § 2, stk. 1, at forslaget træder i kraft den 1. januar 2022, hvorimod bestemmelserne angående ændringer af fag først træder i kraft den 1. august 2023 af hensyn til udarbejdelse af det nødvendige materiale. Der henvises i den forbindelse til bemærkningerne til forslagets § 2, stk. 2. Samtidig fremgår det af § 2, stk. 3, at kravet om skolelederuddannelse først træder i kraft den 1. januar 2023 og ikke gælder for de skoleledere, der er ansat som skoleleder i en folkeskole på tidspunktet for forslagets ikrafttrædelse.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslagets § 1, nr. 1, om elevantallet i en klasse vil ikke i sig selv medføre økonomiske og administrative konsekvenser. Dette spørgsmål vil først blive aktualiseret fra det tidspunkt, der måtte blive fastsat regler om reduktion af det maksimale antal elever i en klasse. I øvrigt kan

der henvises til Inatsisartuts behandling af EM 2019/127 og besvarelsen af § 37-spørgsmål 2019-242. I den forbindelse blev der nævnt en række mulige økonomiske og administrative konsekvenser, herunder bl.a., at en opdeling af alle klasser med flere end 18 elever i 2 mindre klasser, vil medføre behov for etablering af ekstra 118 klasser på landsplan. Det blev samtidig nævnt, at det på landsplan kunne aktualisere behov for 62 nye lærerstillinger, hvilket er ensbetydende med en stigning af lønudgifter på knap 25 mio. kr. årligt på landsplan. Det er imidlertid ikke muligt at vurdere et muligt omkostningsniveau på det foreliggende grundlag, hvor der endnu ikke er planer om at udnytte en eventuel bemyndigelse. Hertil kommer, at der i tilfælde af en udnyttelse også skal tages stilling til spørgsmålet om omfanget af udnyttelsen.

Som det fremgår af forslaget, er der først og fremmest tale om mindre justeringer og tilpasninger i forhold til det gældende regelsæt.

I forhold til ændringer vedrørende historiefaget og fagområdet lokale valg vil udfordringerne fortrinsvis knytte sig til arbejdet med at ændre gældende administrative forskrifter, læreplaner samt udarbejde nyt undervisningsmateriale. Det skal samtidig bemærkes, at udskillelsen af historie til et selvstændigt fag ikke er ensbetydende med, at der i den forbindelse skal afvikles prøver i faget, hvorfor dette ikke vil medføre øgede udgifter til prøver, censur m.m. Der er i øvrigt tale om opgaver, som henhører under Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirkes og Uddannelsesstyrelsens almindelige opgavevaretagelse. Disse opgaver antages at kunne dækkes inden for den nuværende økonomiske ramme. Tilsvarende gælder i forhold til inddragelse af digital dannelse og digital færd i alle fag, hvor det er naturligt, jf. forslagets § 1, nr. 4, og i form af teknologiforståelse som valgfag i § 1, nr. 10.

Endvidere antages forslagets bestemmelse i § 1, nr. 15, om etablering af en social kontaktordning på hver skole at medføre økonomiske konsekvenser i relation til de skoler, hvor en sådan ordning ikke allerede er etableret i dag f.eks. ved at have ansat en socialrådgiver eller en anden fagligt og socialt kompetent ressourceperson med erfaringer og kompetencer i forhold til at arbejde med børn, der har det svært. Såfremt der på disse skoler skal etableres en social kontaktordning ved ansættelse af en socialrådgiver, anslås dette at medføre en lønudgift på ca. 400.000 kr. per socialrådgiver eller anden lønudgift afhængig af den pågældendes faglige baggrund og kvalifikationer. Det skal i denne forbindelse dog samtidig bemærkes, at funktionens varetagelse ikke forudsætter ansættelse af en person hertil på hver enkelt skole. Funktionen vil således kunne varetages af en eller flere personer, som dækker flere skoler. Desuden vil funktionen også kunne varetages af allerede ansat personale med de fornødne kompetencer. Flere kommuner har allerede initieret sådanne ordninger, hvorfor bestemmelsen kan ses som en tilpasning af de faktiske omstændigheder.

Med hensyn til bestemmelsen i forslagets § 1, nr. 21, om, at skolens leder ved fremtidige ansættelser også skal have gennemført en skolelederuddannelse, antages en realisering af bestemmelsen at medføre visse overenskomstmæssige konsekvenser, som ikke på forhånd kan bestemmes nærmere. Bestemmelsen vil kunne udløse en samlet kommunal udgift i form af

overenskomstmæssigt kvalifikationstillæg på i alt kr. 576.000 kr. for alle skolelederne. Beløbet vil imidlertid i praksis være væsentligt mindre, eftersom flere skoleledere allerede modtager det pågældende kvalifikationstillæg på baggrund af forskellige opkvalificeringsforløb.

Det skal samtidig bemærkes, at der på Institut for læring under Ilisimatusarfik udbydes en skolelederuddannelse i form af en 3-årig diplomuddannelse. Der vil derfor være derfor mulighed for at foretage opkvalificeringen i regi af Selvstyrets uddannelses institutioner. Det skal dog samtidig bemærkes, at det er fastsat i forslaget, at der er tale om en skolelederuddannelse, som Naalakkersuisut efter samråd med kommunalbestyrelserne fastsætter regler om. Dette kan medføre, at uddannelsen kan få et andet indhold og en anden varighed og tilrettelæggelse end den nævnte diplomuddannelse. Det er af samme grund heller ikke fastlagt, hvem der skal udbyde uddannelsen. Det kan af denne grund heller ikke på nuværende tidspunkt siges, hvilke økonomiske konsekvenser en mulig anden skolelederuddannelse vil medføre, hvis kommunerne og Naalakkersuisut måtte vælge en sådan model.

Det skal samtidig bemærkes, at reglen ikke omfatter ansættelse af skoleledere uden en lederuddannelse, som gennemfører skolelederuddannelsen senest 3 år efter, at de er blevet ansat som skoleledere. Reglen gælder heller ikke i forhold til skoleledere på mindre skoler, hvis disse kan godtgøre besiddelse af andre ledelsesmæssige kompetencer eller gennemgår et opkvalificeringsforløb efter regler fastsat af Naalakkersuisut.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Der forventes ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Lovforslaget indebærer ingen konsekvenser for miljøet, naturen og folkesundheden.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget antages at medføre en bedre folkeskolelovgivning til gavn for både elever, ledere og lærere.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Lovforslaget har ingen andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget har i perioden 14. december 2020 til 12. januar 2021 været i høring. Der henvises til bilag 2 om høringen.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Bestemmelsen inddeler den gældende § 6 i 2 stykker, hvorefter stk. 1 viderefører det gældende maksimale elevtal i en klasse med en tilføjelse til bestemmelsens stk. 2, hvorefter der kan fastsættes regler om en reduktion af det i stk. 1 nævnte maksimale elevtal per klasse.

Det skal i øvrigt bemærkes, at kommunalbestyrelsen allerede i dag kan fravige det maksimale elevantal. I henhold til gældende lovgivning er det således op til kommunalbestyrelsen at bestemme skolestruktur, herunder antallet af klasser og elever i klassen eller på holdene ud fra de stedlige behov og ressourcer. Gældende lovgivning muliggør i øvrigt også anvendelse af 2-lærerordninger eller andre støtteformer, hvis eksempelvis klassestørrelse eller elevsammensætning taler herfor.

Stk. 2 er affattet som en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter der i bekendtgørelsesform kan fastsættes regler om reduktion af det maksimale antal elever i en klasse, når afgørende hensyn til elevernes læring og trivsel taler herfor. Disse hensyn kan omhandle eksempelvis fysiske rammer i form af klasserumsstørrelse, hvorefter det vil være mest hensigtsmæssigt med et lavt elevtal. Det kan også dreje sig om andre pædagogiske hensyn, hvor der vil være fordele ved at etablere mindre klassestørrelser, eller hvis f.eks. elevgruppens sammensætning gør det nødvendigt med færre elever i klassen. Bemyndigelsen kan eksempelvis benyttes til at fastsætte regler om, at der under visse omstændigheder skal ske en reduktion af det maksimale elevantal, hvis hensynet til kvaliteten af undervisningen nødvendiggør dette.

Til nr. 2

Det fremgår nu af bestemmelsen, at historie udskilles til at være et selvstændigt fag, hvorved historie udskilles fra samfundsfag.

Til nr. 3

Bestemmelsen medfører, at fagområdet lokale valg udgår og erstattes af det praktisk-musiske område, ligesom bestemmelsen angiver, hvilke fag fagområdet omfatter. Herved gøres de nævnte fag til centralt fastsatte obligatoriske fag. Samtidig medfører ændringen en præcisering af spørgsmålet om, hvilke discipliner de enkelte fag indeholder. I forhold til idræt, musik, kunst og håndværk og design er det af pædagogiske årsager udtrykkeligt angivet, hvilke discipliner fagene omfatter.

Til nr. 4

Det fremgår af bestemmelsen, at det nu præciseres, at teknologiforståelse, digital dannelse og digital færden er en del af IT. Bestemmelsen er ensbetydende med, at eleverne skal lære at benytte IT, herunder teknologiforståelse, digital dannelse og digital færden, som et redskab i undervisningen i alle fag. Teknologiforståelse, digital dannelse og digital færden skal derfor tages op i alle sammenhænge, hvor det er naturligt, f.eks. i forhold til mobning, religion, etik,

samfundsfag, kildekritik m.m. Teknologiforståelse, digital dannelse og digital færden skal således inddrages i læreplanerne for de enkelte fag. Eftersom IT, herunder teknologiforståelse, digital dannelse og digital færden, indgår i næsten alle sammenhænge i uddannelser, arbejdsmarkedet og samfundet i øvrigt, skal dette også afspejles i skolens undervisning.

Til nr. 5

Bestemmelsen er en konsekvensrettelse og består helt overvejende af en videreførelse af sidste led i gældende Inatsisartutlovs § 10, stk. 1, nr. 5, således at bestemmelsen nu er affattet som en såkaldt "kan-bestemmelse". Bestemmelsen angiver nogle aktivitetstyper, som kan inddrages i undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde.

Ændringen medfører i øvrigt, at erhvervsrettede aktiviteter udgår af bestemmelsen, hvilket skyldes, at disse antages at henhøre under faget personlig udvikling og ikke det praktisk-musiske område.

Bestemmelsen indeholder samtidig en konsekvensrettelse i forhold til nummeringen af stykkerne i § 10.

Til nr. 6

Bestemmelsen angiver de fag, som det praktisk-musiske fagområde omfatter på yngstetrinnet.

Det kan samtidig nævnes, at faget hjemkundskab ikke indgår som fag på yngstetrinnet, hvilket skyldes ønsket om ikke at have for mange fag på dette trin. Bestemmelsen skal i øvrigt forstås således, at tværfaglige forløb går på tværs af fagene musik og håndværk og design.

Til nr. 7

Bestemmelsen angiver, hvilke fag det praktisk-musiske fagområde omfatter på mellemtrinnet.

Til nr. 8

Bestemmelsen er ny og omhandler tilrettelæggelse af undervisningen på det praktisk-musiske fagområde på mellemtrinnet.

Bestemmelsen indeholder samtidig en konsekvensrettelse i forhold til nummeringen af stykkerne.

Til nr. 9

Bestemmelsen angiver de fag, som det praktisk-musiske fagområde omfatter på ældstetrinnet. Der er således alene tale om 2 obligatoriske fag, ligesom bestemmelsen er ensbetydende med, at idræt er obligatorisk på alle trin.

Til nr. 10

Bestemmelsen angiver, hvilke valgfag der kan tilbydes på ældstetrinnet. Endvidere åbner bestemmelsens 2. pkt. op for inddragelse af lokale muligheder i relation til det praktisk-musiske fagområde. Endvidere fremgår det, jf. også herom under forslaget's almindelige bemærkninger, at teknologiforståelse, som bl.a. omfatter digital dannelse og digital færden, kan udbydes som valgfag. I valgfaget kan indgå discipliner som f.eks. digital færden, kodning m.m.

Til nr. 11

Der er tale om en konsekvensrettelse, som skyldes, at den gældende nr. 5 nu som det praktisk-musiske område er blevet sidestillet med de øvrige i bestemmelsen nævnte fagområder, hvorfor Naalakkersuisut også for dette fagområde udsender læreplaner.

Til nr. 12

Bestemmelsen er en konsekvensrettelse som følge af forslaget's nr. 14. Det fremgår nu, at kapitlet ikke kun omhandler lærerne men også andet personale.

Til nr. 13

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af forslaget's § 1, nr. 5, hvorefter der i § 10 indføjes et nyt stk. 4, således at gældende stk. 4-7 bliver til stk. 5-8.

Til nr. 14

Bestemmelsen angiver kvalifikationskrav for personale, der skal ansættes i den i forslaget's § 1, nr. 15, nævnte sociale kontaktordning. Det fremgår af bestemmelsen, at det ikke er den konkrete uddannelsesmæssige baggrund, som er afgørende for at blive ansat i den sociale kontaktordning. Det afgørende er derimod, om der er tale om en uddannelse eller kompetencemæssig baggrund, der kvalificerer den pågældende til at løse de opgaver, som den sociale kontaktordning skal varetage.

På baggrund af høringssvar fra Kommuneqarfik Sermersooq er det tilføjet, at ikke kun personer med en lignende uddannelsesmæssig baggrund kan beskæftiges i den sociale kontaktordning. Bestemmelsen er således ændret til, at de pågældende kan have en lignende uddannelses- eller kompetencemæssig baggrund, der kvalificerer personen til at kunne varetage funktionen. Eksempelvis vil mangeårig erfaring med socialt arbejde og rådgivning efter omstændighederne også kunne kvalificere til varetagelse af den sociale kontaktordning.

Bestemmelsen er samtidig ensbetydende med, at den gældende § 35, stk. 5, bliver til stk. 6.

Til nr. 15

Bestemmelsen angiver en forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at etablere og drive en social kontaktordning. Kontaktordningen etableres ved at sikre, at der på hver skole ansættes eller udpeges en person med de i forslaget's nr. 14 nævnte kvalifikationer, som står til rådighed for børn, der har behov herfor. Det fremgår samtidig af bestemmelsen, at den sociale kontaktordning ikke har til formål at beskæftige sig med faglige udfordringer, men andre pro-

blemstillinger, som præger elevens dagligdag og som kan vanskeliggøre elevens muligheder for at sikre sig et tilfredsstillende folkeskoleforløb. Den sociale kontaktordning antages at kunne afdække og italesætte sådanne problemstillinger med henblik på at hjælpe eleven til at gennemføre folkeskolen med et bedre resultat.

Selv om kontaktordningen først og fremmest har fokus på elever i form af udsatte børn og unge, der har særlige behov for støtte, er der tale om et tilbud til alle eleverne på skolen, der oplever eller gennemgår problemer af fortrinsvis ikke-faglig karakter.

Det kan dreje sig om problemer vedrørende mobning, misbrug, kriminalitet m.v. eller problemstillinger, der relaterer sig til elevens hjem. Det forudsættes i den forbindelse, at den sociale kontaktordning ud fra de konkrete omstændigheder vil samarbejde tæt med kommunens socialforvaltning og i nødvendigt omfang indgår i tværfagligt samarbejde om eleven.

Bestemmelsen fastsætter ingen institutionelle krav til ordningens etablering, hvilket overlades til kommunalbestyrelsens kompetence. Dette omfatter eksempelvis spørgsmålet om, hvordan ordningen placeres i den enkelte folkeskole og tilrettelæggelse af ordningens personalemæssige forhold bortset fra de under forslaget nr. 14 nævnte kompetencemæssige kriterier. Bestemmelsen forhindrer således eksempelvis ikke etablering af en ordning, hvorefter en eller flere personer dækker flere skoler, idet der eksempelvis ikke stilles krav om, at der skal være tale om en fuldtidsstilling.

Til nr. 16

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af forslaget § 1, nr. 5, hvorefter der i § 10 indføres et nyt stk. 4, således at gældende stk. 4-7 bliver til stk. 5-8.

Til nr. 17

Bestemmelsen er en konsekvensændring som følge af ændringen i forslaget § 1, nr. 19.

Til nr. 18

Bestemmelsen er en konsekvensændring som følge af ændringerne i § 1, nr. 3, 6, 7 og 9, idet fagene nu er fastsat centralt.

Til nr. 19

Der er tale om en konsekvensrettelse, som skyldes, at alle de fag, der henvises til i bestemmelsen, nu er omfattet af § 10, stk. 1. Den gældende bestemmelse om kompetence på læreplansområdet skal ses på baggrund af en læreplansstruktur, hvor der af Naalakkersuisut udarbejdes bindende læreplaner for alle fag og fagområder bortset fra lokale valg, mens tillæg til disse og forslag til læreplaner for de lokale valg godkendes af kommunalbestyrelsen efter forslag hertil fra skolebestyrelsen. Da der ikke længere er fag og fagområder, hvor kommunalbestyrelsen skal fastsætte læreplaner, er bestemmelsen ændret til en såkaldt "kan-bestemmelse", hvorefter skolebestyrelsen fortsat kan, men altså ikke er forpligtet til at udarbejde forslag til

kommunalbestyrelsen om skolens tillæg til de læreplaner, som altså nu alle er fastsat af Naalakkersuisut.

Til nr. 20

Bestemmelsen omhandler skolelederens overordnede ansvar.

Skolens leder har ansvaret for, at skolens virksomhed lever op til folkeskolens formål inden for de rammer, som kommunalbestyrelsen har fastlagt. Skolens leder har en pligt til at have føling med, hvad der sker på skolen, bl.a. ved at tage del i lærernes undervisning og til i samarbejde med lærerne at løse eventuelle problemer. Skolens leder har den pædagogiske og administrative ledelse, og det ligger implicit heri, at lederen også skal sørge for tilsyn med, at eleverne deltager i undervisningen. I øvrigt kan skolebestyrelsen som et led i dens tilsyn under alle omstændigheder udbede sig oplysninger om ulovligt fravær m.v.

Skolens leder er således entydigt den, der har ansvar for den administrative og pædagogiske ledelse af skolen. Skolelederen skal herved sikre, at lærerne planlægger og tilrettelægger undervisningen, så den rummer udfordringer for alle elever, jf. § 48, stk. 2, nr. 2, og at der finder en koordinering af undervisningen sted. Herudover er skolelederen sekretær for skolebestyrelsen, hvilket betyder, at skolelederen har ansvaret for udarbejdelse af oplæg til skolebestyrelsen, ligesom skolelederen forestår den konkrete udmøntning af skolebestyrelsens retningslinjer og beslutninger.

Skolelederen er desuden ansvarlig for, at de beslutninger, der træffes om skolens virksomhed, er lovlige og ligger inden for de rammer og retningslinjer, der måtte være fastsat af henholdsvis kommunalbestyrelse og skolebestyrelse.

Hvis skolelederen finder, at en vedtagelse, som er truffet af skolebestyrelsen, er ulovlig eller ligger uden for kommunalbestyrelsens rammer, er lederen forpligtet til at undlade at udføre vedtagelsen og i givet fald til at sætte sin egen lovlige beslutning i stedet.

Skolens leder er samtidig medlem af det pædagogiske råd.

Til nr. 21.

Bestemmelsen er ny og består af den gældende Inatsisartutlovs § 48, stk. 1, 2. pkt., som er suppleret af den nye regel om skolelederuddannelse.

Bestemmelsen fastsætter samtlige kvalifikationskrav i forhold til at kunne varetage funktionen som skoleleder. Stk. 1 udgør herefter bestemmelsens hovedregel, mens stk. 2 og 3 udgør undtagelser.

Det fremgår af stk. 1, at skolens leder skal have samme uddannelsesmæssig baggrund som lærerne. Det er således et krav, at lederen har undervisningskompetence. Herved sikres det, at

den pågældende som leder af den enkelte skole også kan være ansvarlig for de pædagogiske og undervisningsmæssige aktiviteter.

Der er samtidig fastsat krav om, at den pågældende også skal have en ledelsesuddannelse som forudsætning for ansættelsen som skoleleder.

Det er herefter op til kommunalbestyrelsen at vurdere, om ansøgeren til en sådan stilling har de fornødne kvalifikationer til at kunne varetage den administrative og pædagogiske ledelse af skolen.

Bestemmelsen indeholder samtidig en forpligtelse for Naalakkersuisut, hvorefter Naalakkersuisut i bekendtgørelsesform skal fastsætte regler om en skolelederuddannelse, som er en forudsætning for at kunne bestride stillingen som skoleleder. Det fremgår samtidig af bestemmelsen, at kommunalbestyrelserne i disses egenskab af arbejdsgivere skal inddrages i forbindelse med udarbejdelse af de pågældende regler om skolelederuddannelsen. I forlængelse af høringssvar fra Kommuneqarfik Sermersooq og Ilisimatusarfik er det også fundet hensigtsmæssigt at udskyde ikrafttrædelsen af bestemmelsen til den 1. januar 2023. På denne måde vil Naalakkersuisut i samråd med kommunerne have den fornødne tid til at kunne fastlægge et uddannelsesforløb, der vil kunne gennemføres inden for 3 år.

Bekendtgørelsen kan indeholde regler om lederuddannelsens varighed, målsætninger, indhold, optagelse, lærer kvalifikationer og evaluering. Der vil i den forbindelse kunne fastsættes regler om, at der udarbejdes en studieordning for skolelederuddannelse, som eksempelvis målrettes ledere og mellemledere i pædagogiske organisationer, herunder at uddannelsen skal indeholde både generel ledelses- og organisationsteori og teori, der omhandler organisationer, der arbejder med læring, trivsel og dannelse. Endvidere vil der kunne stilles krav om f.eks. undervisning i forskellige ledelsesteorier og strategier og andre relevante temaer og læringsbehov.

Bemyndigelsen vil også kunne benyttes til at fastsætte en dispensationsbestemmelse, der supplerer dispensationsmuligheden i bestemmelsens stk. 2, 2. pkt. Der vil således kunne fastsættes regler om, at Naalakkersuisut efter ansøgning herom vil kunne tillade, at kravet om uddannelsens gennemførelse, kan udsættes med mere end 1 år, hvis særlige forhold taler herfor.

Det fremgår desuden af bestemmelsens stk. 2, at hovedreglen i stk. 1 om en lederuddannelse kan fraviges, hvis skolelederen senest 3 år efter ansættelsestidspunktet gennemfører skolelederuddannelsen. Bestemmelsen er ensbetydende med, at skolelederuddannelsen skal være afsluttet senest 3 år efter, at den pågældende blev ansat som leder af skolen. Dette vil således være et vilkår i ansættelsen. Som konsekvens heraf, vil ansættelsesaftalen blive ophævet, hvis den pågældende ikke har gennemført skolelederuddannelsen senest 3 år efter ansættelsestidspunktet.

På baggrund af hørings svar fra Kommuneqarfik Sermersooq og Ilisimatusarfik er det fundet hensigtsmæssigt at indsætte en dispensationsbeføjelse for Naalakkersuisut med henblik på at imødegå særlige situationer, hvor den ansatte skoleleder ikke formår at afslutte skolelederuddannelsen senest 3 år efter ansættelsestidspunktet. Det vil i den forbindelse blive vurderet konkret, hvilke omstændigheder, der kan tale for at forlænge 3-års fristen op til 1 år, uden at den pågældende derved må forlade stillingen. Det vil navnlig kunne komme på tale i tilfælde af alvorlig sygdom og andre forhold, som ikke kan tilregnes skolelederen selv.

Det fremgår endvidere af stk. 3, at betingelsen i stk. 1 om skolelederuddannelsen ikke gælder i forhold til ansættelse som skoleleder på en mindre skole, hvis det kan godtgøres, at skolelederen har andre ledelsesmæssige kompetencer, hvilket eksempelvis kan dreje sig om ledelsesmæssige erfaringer fra andre stillinger, herunder andre områder og brancher. Det kan også omhandle den situation, at den pågældende tidligere har været souschef på en folkeskole og i den forbindelse har fungeret som leder.

I forhold til definitionen på en mindre skole ud fra et antal af færre end 95 elever skal der henvises til det anførte herom under forslaget almindelige bemærkninger under afsnit 2b om forslaget.

Hvis skolelederen ikke kan påvise anden ledelseserfaring, vil den pågældende imidlertid alligevel kunne ansættes, hvis vedkommende gennemgår et opkvalificeringsforløb efter regler fastsat af Naalakkersuisut, jf. bestemmelsens nr. 2. Bestemmelsen indeholder samtidig en forpligtelse for Naalakkersuisut til i bekendtgørelsesform at fastsætte regler om opkvalificeringsforløb for skoleledere på mindre skoler.

Til nr. 22

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af forslaget § 1, nr. 5, hvorefter der i § 10 indføres et nyt stk. 4, således at gældende stk. 4-7 bliver til stk. 5-8.

Til nr. 23

Der henvises til det anførte under nr. 22.

Til nr. 24

Der henvises til det anførte under nr. 22.

Til § 2

Bestemmelsen angiver forslaget ikrafttrædelsestidspunkt.

Bestemmelsens stk. 2 skal navnlig ses i lyset af, at disse ændringer forudsætter udarbejdelse af nye læringsmål til fagene, bekendtgørelser, læreplaner og undervisningsmateriale.

Bestemmelsens stk. 3 er affattet med henblik på at respektere bestående rettigheder for så vidt angår skoleledere uden en skolelederuddannelse, der er ansat på en folkeskole den 1. januar 2023. Endvidere er bestemmelsen begrundet i et tidsmæssigt hensyn i forhold til fastsættelse af regler om en skolelederuddannelse, planlægningen af uddannelsen og udbud heraf.

Bilag 1

Forslaget sammenholdt med gældende lov	
Gældende formulering	Lovforslaget
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I Inatsisartutlov nr. 15 af 3. december 2012 om folkeskolen som ændret ved Inatsisartutlov nr. 21 af 13. november 2017, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 6. Elevantallet i en klasse må ikke ved skoleårets begyndelse overstige 26 elever.</p>	<p>1. §6 affattes således: ” § 6. Elevantallet i en klasse må ikke ved skoleårets begyndelse overstige 26 elever, jf. dog stk. 2. <i>Stk. 2.</i> Naalakkersuisut kan fastsætte regler om reduktion af det maksimale antal elever i en klasse, når afgørende hensyn til elevernes læring og trivsel taler herfor.”</p>
<p>2) kultur og samfund omfattende fagene samfundsfag samt religion og filosofi,</p>	<p>2. § 10, stk. 1, nr. 2, § 11, stk. 2, nr. 2, § 12, stk. 1, nr. 2, og § 13, stk. 1, nr. 2, affattes således: ”2) kultur og samfund omfattende fagene samfundsfag, historie samt religion og filosofi,”</p>
<p>5) lokale valg omfattende undervisning inden for det praktisk-musiske område samt deltagelse i kulturelle, sociale og erhvervsrettede aktiviteter.</p>	<p>3. § 10, stk. 1, nr. 5, affattes således: ”det praktisk-musiske område omfattende fagene hjemkundskab, idræt herunder udeliv, musik, herunder sang, bevægelse og drama, kunst, herunder arkitektur, og håndværk og design, herunder sløjd og håndarbejde.”</p>
<p><i>Stk. 3.</i> I undervisningen i alle fag og fagområder indgår IT som en del af og et redskab i undervisningen.</p>	<p>4. § 10, stk. 3, affattes således: ” <i>Stk. 3.</i> I undervisningen i alle fag og fagområder indgår IT, herunder teknologiforståelse, digital dannelse og digital færden som en del af og et redskab i undervisningen.”</p>
<p>§ 10. Undervisningen omfatter på alle trin</p>	<p>5. I § 10 indsættes efter stk. 3 som nyt styk-</p>

<p>fagdelt og ikke fagdelt undervisning, jf. §§ 11-13 inden for fagområderne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sprog omfattende fagene grønlandsk, dansk og engelsk samt 3. fremmedsprog, 2) kultur og samfund omfattende fagene samfundsfag samt religion og filosofi, 3) matematik og natur omfattende fagene matematik og naturfag, 4) personlig udvikling omfattende undervisning i sundhed, social og emotionel læring, uddannelses- og erhvervsorientering samt andre psykologiske og sociale emner og 5) lokale valg omfattende undervisning inden for det praktisk-musiske område samt deltagelse i kulturelle, sociale og erhvervsrettede aktiviteter. <p><i>Stk. 2.</i> I undervisningen i alle fag og fagområder inddrages den praktisk-musiske dimension som en støtte for og et led i læringen.</p> <p><i>Stk. 3.</i> I undervisningen i alle fag og fagområder indgår IT som en del af og et redskab i undervisningen.</p> <p><i>Stk. 4.</i> En del af undervisningstiden på alle trin anvendes til tværfaglige, emneorienterede og projektor organiserede forløb.</p>	<p>ke:</p> <p>” <i>Stk. 4.</i> I undervisningen inden for det praktisk-musiske område kan inddrages kulturelle og sociale aktiviteter.”</p> <p>Stk. 4-7 bliver herefter stk. 5-8.</p>
<p>5) fagområdet lokale valg.</p>	<p>6. § 11, stk. 2, nr. 5, affattes således:</p> <p>” 5) det praktisk-musiske område omfattende kunst, idræt samt tværfaglige forløb i musik og håndværk og design.”</p>
<p>5) lokale valg.</p>	<p>7. § 12, stk. 1, nr. 5, affattes således:</p> <p>”5) det praktisk-musiske område omfattende fagene kunst, idræt, håndværk og design, hjemkundskab og musik.”</p>
<p>§ 12. På mellemtrinnet omfatter undervisningen fagområderne</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sprog omfattende fagene grønlandsk, dansk og engelsk, 2) kultur og samfund omfattende fagene samfundsfag samt religion og filosofi, 3) matematik og natur omfattende fagene matematik og naturfag, 	<p>8. I § 12 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:</p> <p>” <i>Stk. 3.</i> Undervisningen tilrettelægges som faglige kurser eller som tværfaglige forløb i håndværksdisciplinerne sløjd og håndarbejde og i musikdisciplinerne sang, bevægelse og drama. Lokale muligheder inden for det praktisk-musiske område kan inddrages som</p>

<p>4) personlig udvikling og 5) lokale valg. <i>Stk. 2.</i> Fagområdet sprog kan endvidere omfatte andre sprog. <i>Stk. 3.</i> Elever på mellemtrinnet skal vejledes om uddannelses- og erhvervsvalg.</p>	<p>faglige kursusforløb.” <i>Stk. 3</i> bliver herefter <i>stk. 4.</i></p>
<p>5) lokale valg.</p>	<p>9. § 13, stk. 1, nr. 5, affattes således: ”5) det praktisk-musiske område omfattende fagene idræt og hjemkundskab.”</p>
<p>§ 13. På ældstetrinnet omfatter undervisningen fagområderne 1) sprog omfattende fagene grønlandsk, dansk og engelsk samt 3. fremmedsprog som tilvalg, 2) kultur og samfund omfattende fagene samfundsfag samt religion og filosofi, 3) matematik og natur omfattende fagene matematik og naturfag, 4) personlig udvikling og 5) lokale valg. <i>Stk. 2.</i> I undervisningen i naturfag, jf. stk. 1, nr. 3, indgår særskilt undervisning i disciplinerne fysik/kemi, biologi og naturgeografi. <i>Stk. 3.</i> Elever på ældstetrinnet skal vejledes om uddannelses- og erhvervsvalg.</p>	<p>10. I § 13 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke: ” <i>Stk. 3.</i> Som valgfag kan tilbydes discipliner indenfor kunst, håndværk og design, musik og teknologiforståelse. Lokale muligheder inden for det praktisk-musiske område kan tilbydes som valgfag.” <i>Stk. 3</i> bliver herefter <i>stk. 4.</i></p>
<p><i>Stk. 2.</i> Naalakkersuisut udsender læreplaner for de i § 10, stk. 1, nr. 1-3, nævnte fag og for det i § 10, stk. 1, nr. 4, nævnte fagområde og vejledende læreplaner for det i § 10, stk. 1, nr. 5 nævnte fagområde.</p>	<p>11. § 14, stk. 2, 1. pkt. affattes således: ” Naalakkersuisut udsender læreplaner for de i § 10, stk. 1, nr. 1-3 nævnte fag og for de i § 10, stk. 1, nr. 4 og 5, nævnte fagområder.”</p>
<p><i>Lærerne</i></p>	<p>12. Overskriften til kapitel 7 affattes således: ”<i>Lærerne og andet personale</i>”</p>
<p><i>Stk. 4.</i> Socialpædagoger eller personer med anden relevant uddannelse kan varetage pædagogiske opgaver i tilknytning til elevhjem, kollegier og særligt indrettede kostskoler, jf. § 25, specialpædagogiske foranstaltninger, jf. § 15, og pædagogisk tilrettelagte frivillige aktiviteter, jf. § 10, stk. 7.</p>	<p>13. I § 35, stk. 4, ændres ”§ 10, stk. 7” til: ”§ 10, stk. 8”.</p>
<p>§ 35. For at kunne varetage undervisning i folkeskolen skal den pågældende have gen-</p>	<p>14. I § 35 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:</p>

<p>nemført uddannelsen til lærer i folkeskolen eller anden relevant uddannelse, der er godkendt af Naalakkersuisut.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Personer med særlige kvalifikationer kan varetage undervisning i enkelte fag.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Personer med relevante kvalifikationer kan varetage undervisning i timer, der ikke kan besættes med det i stk. 1 og 2 nævnte personale.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Socialpædagoger eller personer med anden relevant uddannelse kan varetage pædagogiske opgaver i tilknytning til elevhjem, kollegier og særligt indrettede kostskoler, jf. § 25, specialpædagogiske foranstaltninger, jf. § 15, og pædagogisk tilrettelagte frivillige aktiviteter, jf. § 10, stk. 7.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Specialundervisning gives af lærere, der har taget speciallæreruddannelse, eller som på anden vis har skaffet sig de nødvendige kvalifikationer.</p>	<p>” <i>Stk. 5.</i> Personer, der varetager funktionen som social kontaktordning, jf. § 38, stk. 1, nr. 5, skal være uddannet som socialrådgiver, pædagog, lærer, sygeplejerske eller have en lignende uddannelses- eller kompetencemæssig baggrund, der kvalificerer personen til at kunne varetage funktionen.”</p> <p>Stk. 5 bliver herefter til stk. 6.</p>
<p>§ 38. Det påhviler kommunalbestyrelsen, jf. § 43 stk. 1, at sørge for:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) undervisning i henhold til §§ 10 - 13 og §§ 15 – 17, 2) undervisning af elever, der gennem længere tid på grund af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen. Sådan undervisning skal tilbydes eleverne i deres hjem eller på den institution eller det sygehus i kommunen, hvor de opholder sig, 3) oprettelse af elevhjem og kollegier, jf. § 25, stk. 1, 4) pædagogisk-psykologisk rådgivning, 5) at hver bygdeskole kan knyttes til en byskole, således at byskolens ledelse kan få det pædagogiske og organisatoriske ansvar for bygdeskolen, og 6) løbende at følge udviklingen på den enkelte skole. 	<p>15. I § 38, stk. 1, indsættes efter nr. 4 som nyt nummer:</p> <p>”5) etablering og drift af en social kontaktordning på hver skole, hvor eleven kan henvende sig til en fagligt og socialt kompetent person om problemer, der ikke knytter sig direkte til skolegangen.”</p> <p>Nr. 5-6 bliver herefter til nr. 6-7.</p>
<p>3) Skolestrukturen, herunder antallet af skoler og hver enkelt skoles omfang med hensyn til trin, klasser, specialundervisning og anden</p>	<p>16. I § 43, stk. 2, nr. 3, 1. pkt., ændres ”§ 10, stk. 7” til: ”§ 10, stk. 8”.</p>

<p>specialpædagogisk bistand efter § 15 og udbud af pædagogisk tilrettelagte frivillige aktiviteter efter § 10, stk. 7.</p>	
<p><i>Stk. 3.</i> Kommunalbestyrelsen godkender skolernes tillæg til læreplaner for de i § 10, stk. 1, nr. 1 - 4, nævnte fag og fagområder og skolernes læreplaner for de i § 10, stk. 1, nr. 5, nævnte lokale valg efter forslag fra de enkelte skolebestyrelser, jf. § 47, stk. 9.</p>	<p>17. § 43, stk. 3, affattes således: ” <i>Stk. 3.</i> Kommunalbestyrelsen godkender skolernes tillæg til læreplaner for de i § 10, stk. 1, nævnte fag og fagområder efter forslag fra de enkelte skolebestyrelser, jf. § 47, stk. 9.”</p>
<p><i>Stk. 3.</i> Skolebestyrelsen godkender skolens plan for undervisningen for hvert skoleår, herunder planer for:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) elevernes timetal, 2) fagenes timetal, 3) undervisningens organisering i fagdelte kursusforløb og tværfaglige forløb, 4) udbuddet i de lokale valg, 5) specialundervisningen på skolen, 6) udbuddet af pædagogisk tilrettelagte frivillige aktiviteter, 7) elevernes placering i klasser, 8) skole-hjem samarbejdet, jf. stk. 4, 9) underretning af hjemmene om elevernes udbytte af undervisningen, 10) arbejdets fordeling mellem lærerne, 11) fællesarrangementer for eleverne i undervisningen, og 12) kursus samt efter- og videreuddannelse for skolens personale. 	<p>18. I § 47, stk. 3, ophæves nr. 4. Nr. 5-12 bliver herefter nr. 4-11.</p>
<p><i>Stk. 9.</i> Skolebestyrelsen udarbejder forslag til kommunalbestyrelsen om skolens tillæg til læreplaner for de i § 10, stk. 1, nr. 1 - 4, nævnte fag og fagområder og om læreplaner for de i § 10, stk. 1, nr. 5, nævnte lokale valg, jf. § 43, stk. 3.</p>	<p>19. § 47, stk. 9, affattes således: ” <i>Stk. 9.</i> Skolebestyrelsen kan udarbejde forslag til kommunalbestyrelsen om skolens tillæg til læreplaner for de i § 10, stk. 1, nævnte fag og fagområder.”</p>
<p>§ 48. Ved hver skole ansættes en leder, der har den administrative og pædagogiske ledelse af skolen og er ansvarlig for skolens virksomhed over for skolebestyrelsen og kommunalbestyrelsen. For at kunne varetage</p>	<p>20. § 48, stk. 1, affattes således: ”Ved hver skole ansættes en leder, der har den administrative og pædagogiske ledelse af skolen og er ansvarlig for skolens virksomhed over for skolebestyrelsen og kommunal-</p>

<p>funktionen som skolens leder skal den pågældende have gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen eller anden relevant uddannelse, der er godkendt af Naalakkersuisut.</p>	<p>bestyrelsen.”</p>
	<p>21. Efter § 48 indsættes: ” § 48 a. For at kunne varetage funktionen som skolens leder skal den pågældende have gennemført uddannelsen til lærer i folkeskolen eller anden relevant uddannelse, der er godkendt af Naalakkersuisut og have gennemført skolelederuddannelsen i henhold til regler fastsat af Naalakkersuisut efter samråd med kommunalbestyrelserne, jf. dog stk. 2 og 3. <i>Stk. 2.</i> Kommunalbestyrelsen kan ansætte en skoleleder, der ikke har gennemført skolelederuddannelsen under forudsætning af, at skolelederen gennemfører skolelederuddannelsen senest 3 år efter ansættelsestidspunktet. Naalakkersuisut kan i konkrete tilfælde tillade, at fristen for gennemførelse af skolelederuddannelsen forlænges med op til 1 år, hvis særlige grunde taler herfor. <i>Stk.3.</i> Kommunalbestyrelsen kan på mindre skoler med færre end 95 elever ansætte en skoleleder, der ikke har en skolelederuddannelse, hvis skolelederen 1) har andre ledelsesmæssige kompetencer, eller 2) gennemgår et opkvalificeringsforløb efter regler fastsat af Naalakkersuisut.”</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Kommunerne dækker alle udgifter, hvis afholdelse er en forudsætning for gennemførelsen af ekskursioner, lejrskoler og skolerejser efter § 10, stk. 5, jf. dog stk. 3.</p>	<p>22. I § 53, stk. 2, ændres ”§ 10, stk. 5” til: ”§ 10, stk. 6”.</p>
<p><i>Stk. 3.</i> Kommunalbestyrelsen kan kræve, at den enkelte elevs forældre sørger for elevens forplejning under ekskursioner. Kommunalbestyrelsen kan kræve betaling af forældrene til dækning af udgifterne til elevens forplejning under lejrskoler og skolerejser efter § 10, stk. 5 og 6. Betalingen fastsættes under</p>	<p>23. I § 53, stk. 3, ændres ”§10, stk. 5 og 6” til ”§ 10, stk. 6 og 7”.</p>

hensyn til et anslået normalt sparet hjemme- forbrug.	
<i>Stk. 5.</i> Den enkelte elevs ret til deltagelse i arrangementer efter § 10, stk. 5 og 6, kan ikke ud over de i stk. 3 nævnte udgifter betinges af erlæggelse af et beløb eller anden ydelse.	24. I § 53, stk. 5, ændres ”§10, stk. 5 og 6” til ”§ 10, stk. 6 og 7”.
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Inatsisartutlovens § 1, nr. 2, 12, 14, 15 og 20, træder i kraft den 1. januar 2022.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Inatsisartutlovens § 1, nr. 2-11, 13, 16-19 og 22-24, træder i kraft den 1. august 2023.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Inatsisartutlovens § 1, nr. 21, om skolelederuddannelse træder i kraft den 1. januar 2023 og gælder ikke for de skoleledere, der den 1. januar 2023 er ansat som skoleleder i en folkeskole.</p>

Bilag 2

Lovforslaget har i perioden 14. december 2020 til 12. januar 2021 været i høring hos følgende høringsparter:

Formandens Departement

Departementet for Finanser

Departementet for Boliger og Infrastruktur

Departementet for Forskning og Miljø

Departementet for Sundhed

Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

Departementet for Erhverv

Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet

Departementet for Mineralske Råstoffer

Departementet for Udenrigsanliggender og Energiområdet

Grønlands Erhverv (GE)

SIK

Kommune Kujalleq

Kommuneqarfik Sermersooq

Qeqqata Kommunia

Avannaata Kommunia

Kommune Qeqertalik
Nuuk Internationale Friskole
NUSUKA
IMAK
AK
Nanu Børn
MIBB Bedre Børneliv (Meeqqat Inuunerissut)
MIPI - Videnscenter om Børn og Unge
Rigsombudsmanden i Grønland
Grønlands Råd for Menneskerettigheder
Institut for Menneskerettigheder
Knud Rasmussenip Højskolia
Sulisartut Højskolia
NPK
Avannaani Ilinniarnertuunngorniarfik/Nordgrønlands Gymnasium
Qeqqani Ilinniarnertuunngorniarfik/Midtgrønlands Gymnasiale Skole
Kalaallit Nunaanni Teknikimik Ilinniarfik (KTI)
Campus Kujalleq
INUILI
Grønlands Maritime Center
NI-Nuuk
Center for Sundhedsuddannelser
Ilisimatusarfik
Perorsaanermik Ilinniarfik
Fåreholderskolen
Kunstscolen
ILI ILI
Avalak
ASG
Center for National Vejledning
MIO
Handicaptalsmanden
Mælkebøttecetret
Red Barnet
Foreningen Grønlandske Børn
Røde Kors i Grønland

Der er ved høringsfristens udløb modtaget svar fra følgende høringsparter:

Departementet for Sundhed, Departementet for Boliger og Infrastruktur, Departementet for Forskning og Miljø, Landsforeningen Autisme og Mælkebøtten. Disse høringsparter havde ikke bemærkninger til forslaget. Endvidere er der modtaget hørings svar fra GE, Red Barnet, Kommune Qeqertalik, Kommuneqarfik Sermersooq, MIO, Rådet for Menneskerettigheder,

Ilisimatusarfik, Departementet for Finanser og Departementet for Sociale Anliggender, Familie og Justitsvæsen.

Efter høringsfristens udløb er der desuden modtaget høringssvar fra IMAK.

Der kan i den forbindelse konstateres almindelig tilfredshed og opbakning til forslaget.

Desuden har Departementet for Finanser i sit høringssvar vurderet, at forslaget ikke vil medføre økonomiske konsekvenser for Landskassen. Der skal i den forbindelse henvises til det anførte herom i forslagets almindelige bemærkninger afsnit 3 om forslagets økonomiske og administrative konsekvenser. Der er i afsnittet redegjort for de forventede økonomiske konsekvenser i forhold til de enkelte dele af forslaget. Dette omfatter bl.a. forslagets § 1, nr. 15, om etablering af en social kontaktordning på hver skole, herunder eventuelle økonomiske konsekvenser i relation til de skoler, hvor en sådan ordning ikke allerede er etableret i dag.

Høringen har endvidere foranlediget visse ændringer i forslaget.

GE har udover at udtrykke støtte til de kompetencemæssige krav til skoleledelsen påpeget en teknisk henvisningsfejl i forslagets § 1, nr. 11, som er blevet rettet. Desuden er der på baggrund af høringssvaret fra Kommune Qeqertalik i forslagets § 1, nr. 3, foretaget en tilføjelse af ”bevægelse” i forhold til faget sang og ”design” er tilføjet til faget håndværk, som herefter hedder ”håndværk og design”. Desuden har høringssvaret fra Rådet for Menneskerettigheder medført, at faget ”madkundskab” i forslagets § 1, nr. 3, 7 og 9, erstattes af ”hjemkundskab”.

På baggrund af høringssvar fra Kommuneqarfik Sermersooq er forslagets § 1, nr. 14, ændret, hvorefter det nu er tilføjet, at også personer med en lignende kompetencemæssig baggrund svarende til de i bestemmelsen nævnte uddannelser kan varetage den sociale kontaktordning. I bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 15, er det i forlængelse heraf blevet præciseret, at forslagets nr. 15 muliggør etablering af en ordning, hvorefter en eller flere personer, der varetager funktionen, kan dække flere skoler, og at der ikke stilles krav om, at der skal være tale om en fuldtidsstilling.

Endelig er det på baggrund af høringssvar fra Kommuneqarfik Sermersooq og Ilisimatusarfik vurderet hensigtsmæssigt at udskyde ikrafttrædelsen af bestemmelsen i forslagets § 1, nr. 21, om skolelederuddannelseskrevet til den 1. januar 2023, jf. forslagets § 2. På denne måde vil Naalakkersuisut i samråd med kommunerne kunne få den fornødne tid til at fastlægge et uddannelsesforløb, der vil kunne gennemføres inden for 3 år.

Der henvises i den forbindelse til høringssvarskemaet nedenfor, hvor samtlige høringssvar er gennemgået og kommenteret. I det omfang høringssvarene ikke omhandler forslaget, er høringssvarene ikke kommenteret.

	Høringspart	Bemærkninger	Kommentar til bemærkning
--	-------------	--------------	--------------------------

1	Red Barnet	§6: Vi støtter i Red Barnet Grønland, at hver kommune kan sætte et loft på antal elever pr. skoleklasse. Men vi vil også påpege, at vi finder det bekymrende, hvis en kommune ikke forsøger at skabe de bedste læringsmuligheder for hver elev i kommunen.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.
1.1	Red Barnet	§10: Vi bifalder, at elever i de grønlandske folkeskoler får en teknologiforståelse, ligesom vi anbefaler, at der i forbindelse med digital dannelse og færden laves en sikkerhedsprotokol på alle folkeskoler, hvor sikkerhed online bliver vægtet meget højt.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget. Der er i øvrigt intet til hinder for at udarbejde sikkerhedsprotokoller på folkeskolerne.
1.2	Red Barnet	§38: Vi støtter, at der på alle folkeskoler bliver tilbudt direkte hjælp til støttende samtaler til elever, som har behov for dette. Vi ved, at der på nogle skoler er rådgivende socialrådgivere, og vi hilser et nationalt tilbud til alle skoleelever i Grønland velkommen.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.
1.3	Red Barnet	§35: Uanset faglig baggrund for den voksne i kontaktordningen, anbefaler vi, at alle voksne i kontaktordningerne bliver klædt grundigt og kontinuerligt på i forhold til samtaleteknik samt forståelse af børn og unge og ligeledes i lovgivning i forhold til underretninger.	Det fremgår i den forbindelse af forslagets § 1, nr. 15, at eleven skal kunne henvende sig til en fagligt og socialt kompetent person om de problemer, der ikke knytter sig direkte til skolegangen. Når der er stillet et krav om en relevant uddannelsesmæssig eller kompetencemæssig baggrund er det netop for at sikre, at

			<p>personalet har kvalifikationer til at kunne varetage opgaven. Kommunalbestyrelsen kan efter behov klæde personalet yderligere på i forhold til opgavevaretagelsen.</p>
2	<p>Departementet for Sociale Anliggender, Familie og Justitsområdet</p>	<p>Departementet for Sociale Anliggender, Familie og Justitsområdet hilser særligt bestemmelsen om etablering af en social kontaktordning på hver skole, hvor eleven kan henvende sig til en faglig og social kompetent person om problemer, der ikke knytter sig direkte til skolegangen, velkommen.</p>	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p>
3	<p>Kommune Kujalleq</p>	<p>Vi er glade for, at man har genfremsat ændringsforslag vedrørende elevtal inddragelse af digital dannelse og digital færden som selvstændigt fag, adgang til socialt kompetente ressourcer og personer samt krav om skolelederuddannelse.</p>	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p> <p>Det skal i øvrigt bemærkes, at kun nogle af de nævnte bestemmelser er genfremsættelser. Der henvises i den forbindelse til forslagets bemærkninger.</p>
3.1	<p>Kommune Kujalleq</p>	<p>Vi støtter op om, at man skal ændre klassekvotienten til 18 elever per klasse. Grunden der til er, at størstedelen af skolernes klasseværelser ikke er for små til 26 elever. Ved nedsættelse af klassekvotienten vil det være nemmere at rumme elever med særlige behov, hvor inklusion af elever vil ske nemmere for alle parter. Vi støtter op om elevernes udtalelse om, hvor nemt og bedre trivsel de har haft under coronarestriktionerne</p>	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p> <p>Det skal i øvrigt bemærkes, at forslaget ikke medfører en fastsættelse af en øvre klassekvotient på 18 elever. Forslagets § 1, nr. 1, om indsættelse af en bemyndigelsesbestemmelse betyder, at der i bekendtgørelsesform kan fastsættes regler om reduktion af det maksimale antal elever i en klasse, når afgørende hensyn til elevernes læring og trivsel taler herfor. Den foreslåede bestemmelse har således ikke lagt</p>

		i foråret på baggrund af, at de bliver undervist i mindre grupper.	sig fast på et maksimalt elevantal per klasse. Dette skyldes, at der vil kunne argumenteres for, at der i visse tilfælde kan være behov for et endnu lavere loft, og desuden åbner det også op for et loft mellem 18 og 25. Det skal i øvrigt bemærkes, at kommunalbestyrelserne allerede i dag på eget initiativ kan beslutte at fravige det maksimale elevantal per klasse i nedadgående retning.
3.2	Kommune Kujalleq	I takt med teknologisk udvikling i verden og i samfundet er det på sin plads, at man opretter et selvstændigt fag om digital dannelse. Ved at man opretter et fag, vil tilgangen til brug af digitale medier være nemmere for elever og lærere.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget. Der skal endvidere henvises til forslagets § 1, nr. 4. Det fremgår af bestemmelsen, at bl.a. digital dannelse og digital færden indgår i alle fag og fagområder som en del af og et redskab i undervisningen.
3.3	Kommune Kujalleq	I Kommune Kujalleq er vi i indkøringsfasen, hvor vi har ansat socialrådgiver på 2 af skolerne. Resultaterne har en god effekt for elever med sociale udfordringer, og sågar har det gavnet undervisningen, hvor lærerne kan fokusere på elevernes læring.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.
3.4	Kommune Kujalleq	Vi støtter op omkring skolelederuddannelsen, fordi det er vigtigt for skolen, at man har en ledelse, som har kendskab omkring det lovgivningsmæssige i området.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.
4	Kommune Qeqertalik	Kommunen har fremsendt et hørings svar i form af et udkast til forslaget med marke-	Den foreslåede ændring er ikke begrundet, og der er heller ikke knyttet kommentarer til ændrin-

		<p>rede ændringer. Den første ændring omhandler forslagens nr. 1, hvor 26 foreslås erstattet af 24.</p>	<p>gen.</p> <p>Det skal samtidig bemærkes, at bestemmelsen, jf. den foreslåede bemyndigelse i stk. 2 netop er affattet med henblik på at kunne fravige det maksimale elevantal i en klasse på grundlag af en bekendtgørelse herom. Denne vil imidlertid alene kunne udstedes i tilfælde af vedtagelse af bemyndigelsesbestemmelsen. Derfor er bemærkningen ikke indarbejdet.</p>
4.1	Kommune Qeqertalik	<p>I kommunens udkast til forslaget med markerede ændringer foreslås ”design” tilføjet i nr. 3 vedrørende affattelsen af Inatsisartutlovens § 10, stk. 1, nr. 5.</p>	<p>Bemærkningen er indarbejdet, idet betegnelsen ”håndværk og design” anvendes i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 16 af 24. juni 2003 om trinmål samt fagformål og læringsmål for folkeskolens fag og fagområder.</p> <p>I den forbindelse er der også i bestemmelsen tilføjet ”bevægelse” efter ”sang,” da det er den betegnelse der anvendes i ovennævnte bekendtgørelse.</p> <p>Desuden er ”madkundskab” erstattet af ”hjemkundskab”, da dette bedre afspejler fagets bredere indhold.</p>
4.2	Kommune Qeqertalik	<p>I forslagens nr. 5 om indsættelse af et nyt stk. 4 i § 10 foreslås indsat ”samt innovative aktiviteter”.</p>	<p>Det innovative element ligger implicit i design og inden for håndværksområdet og i hele det musiske område. Dette vil i øvrigt blive fremhævet i læreplanerne. Derfor er bemærkningen ikke indarbejdet.</p>
4.3	Kommune Qeqertalik	<p>I forslagens nr. 6 om affattelse af Inatsisartutlovens § 11, stk. 2, nr. 5, foreslås tilføjet ”drama” efter ”mu-</p>	<p>Dette er ikke indarbejdet, idet det allerede er defineret i § 10, stk. 1, nr. 5.</p>

		sik”.	
4.4	Kommune Qeqertalik	I forslaget nr. 7 om affattelse af Inatsisartutlovens § 12, stk. 1, nr. 5, foreslås tilføjet ”samt drama” efter ”musik”	Dette er ikke indarbejdet, idet det allerede er defineret i § 10, stk. 1 nr. 5.
4.5	Kommune Qeqertalik	I forslaget nr. 8 om indsættelse af et nyt stk. 3 i Inatsisartutlovens § 12 foreslås tilføjet ”natur samt kultur” efter ”Lokale samt kultur” i bestemmelsens 2. pkt.	Dette er ikke indarbejdet, idet dette vil betyde en indsnævring af begreberne. ”Lokale muligheder”, som angivet i bestemmelsen, er bredere.
4.6	Kommune Qeqertalik	I forslaget nr. 10 om indsættelse af et nyt stk. 3 i Inatsisartutlovens § 13 foreslås tilføjet ”for ældstetrinnet” efter ”...kan tilbydes som valgfag for ældstetrinnet”.	Dette er ikke indarbejdet, idet det allerede fremgår af overskriften til afsnittet og ligeledes af den indledende sætning i bestemmelsens stk. 1, at der er tale om undervisningen på ældstetrinnet.
5	GE	GE er positiv over for, at der stilles kompetencemæssige krav over for skoleledelsen.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.
5.1	GE	GE har ingen bemærkninger til de øvrige bestemmelser ud over, at der er en teknisk fejl i nr. 11 til § 14, stk. 2, 1. pkt. Der bør vel stå, at Naalakkersuisut udsender læreplaner til de i § 10, stk. 1, nr. 1-3, nævnte fag og for de i § 10, stk. 1, nr. 4 og 5, nævnte fagområder.	Bemærkningen er indarbejdet, idet der er tale om en henvisningsfejl.
6	Kommuneqarfik Sermersooq	Kommuneqarfik Sermersooq tilslutter sig hovedparten af ændringsforslagene, som vurderes som værende gode tiltag til et kvalitativt løft af folkeskolen.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.
6.1	Kommuneqarfik Sermersooq	Kommuneqarfik Sermersooq bemærker, at § 48, stk. 2, bør ændres til, at skolede-	Bemærkningen har medført indsættelse af en mulighed for i konkrete tilfælde at forlænge

		<p>ren skal have <i>påbegyndt</i> skolelederuddannelsen senest 3 år efter ansættelsen.</p> <p>En skoleleder vil ikke have mulighed for at tage skolelederuddannelsen som en fuldtidsuddannelse, da vedkommende skal varetage sit arbejde som skoleleder samtidig. Som uddannelsen er bygget op i dag, vil det betyde, at den pågældende skoleleder skal tage 2 moduler om året svarende til 3 år i alt. En gennemførelse af uddannelsen tager derfor minimum 3 år, såfremt modulerne udbydes årligt, og at ansættelsestidspunktet er sammenfaldende med dato for optagelse på uddannelsen.</p>	<p>fristen for gennemførelse af skolelederuddannelsen, hvis særlige grunde taler herfor.</p> <p>Forslaget er desuden ændret, hvorefter forslaget § 1, nr. 21, først træder i kraft den 1. januar 2023.</p> <p>Bestemmelsen omhandler imødekommelse af et politisk ønske, som har været centralt i drøftelserne i forbindelse med en lovændring. Der er i den forbindelse tale om en ansættelsesbetingelse, som i tilfælde af imødekommelse af bemærkningen ikke vil blive opfyldt i mange år. Dette skyldes, at lederen i givet fald, hvis uddannelsen først påbegyndes 3 år efter ansættelsestidspunktet, først reelt vil have opfyldt ansættelsesbetingelsen, når uddannelsen er afsluttet endnu flere år efter uddannelsens påbegyndelse.</p> <p>Der vil i øvrigt være tale om en uddannelse, der reguleres af regler fastsat af Naalakkersuisut efter samråd med kommunalbestyrelserne og derfor ikke nødvendigvis med et indhold, en varighed og tilrettelæggelse som den nuværende uddannelse. Det forventes, at der vil blive fastsat regler om en uddannelse, der kan gennemføres inden for 3 år.</p>
6.2	Kommuneqarfi Sermersooq	<p>Det bemærkes, at det kan være en udfordring at finde uddannet personale til at varetage stillinger til den sociale kontaktordning, jf.</p>	<p>Forslagets § 1, nr. 14, er nu ændret til, at de pågældende kan have ”en lignende uddannelses- eller kompetencemæssig baggrund, der kvalificerer personen</p>

		<p>forslagets § 38, stk. 1, nr. 5, på bygdeskolerne ud fra kompetencekravene i § 35, stk. 5. Det fremgår i den forbindelse, at personer, der varetager funktionen som social kontaktordning, skal være uddannet som socialrådgiver, pædagog, lærer, sygeplejerske eller have en lignende uddannelsesbaggrund, der kvalificerer personen til at kunne varetage funktionen.</p> <p>Der anbefales, at der i lovgivningen gøres plads til, at medarbejdere ansat til at varetage <i>den sociale kontaktordning</i> i nogle tilfælde kan varetage opgaver på både byskole og omkringliggende bygdeskoler.</p>	<p>til at kunne varetage funktionen”.</p> <p>I forhold til § 1, nr. 15, skal det bemærkes, at forslaget ikke forhindrer den eller de personer, der varetager den sociale kontaktordning i at dække flere skoler.</p>
6.3	Kommuneqarfik Sermersooq	<p>I forhold til § 10, stk. 1, nr. 5, bemærkes det, at det fortsat skal fortsat være muligt for kommunalbestyrelsen at beslutte, at der skal etableres tilbud om yderligere lokale valg som eksempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - medie/film/foto - innovation/teknologi/data - arbejdskendskab/erhverv 	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p> <p>Det skal desuden bemærkes, at det ønskede allerede er muligt, jf. skolebestyrelsens opgaver på baggrund af § 47 i Inatsisartutloven om folkeskolen.</p>
6.4	Kommuneqarfik Sermersooq	<p>Følgende fremgår af forslagets nr. 2: § 10, stk. 1, nr. 2, § 11, stk. 2, nr. 2, § 12, stk. 1, nr. 2, og § 13, stk. 1, nr. 2, affattes således:</p> <p>”2) kultur og samfund omfattende fagene samfundsfag, historie samt religion og filosofi,”</p>	<p>I forhold til forslagets justering af fag- og fagområder skal det bemærkes, at forslaget som sådan ikke omfatter ændringer i forhold til timeantallet.</p> <p>Det skal samtidig bemærkes, at forslaget blot omfatter en anderledes opdeling eller tydeliggø-</p>

		<p>I forbindelse med oprettelsen af særskilte fag i form af historie, samfundsfag samt religion og filosofi, bemærker Kommuneqarfik Sermersooq, at det ikke fremgår tydeligt om dette betyder, at der bliver flere fag på bekostning af færre lektioner af de enkelte fag eller om det betyder, at mindstekravet til elevernes årsnorm i forhold til timetal ændres.</p>	<p>relse af det, der i forvejen skal undervises i. Med andre ord omfatter fagene det, der i forvejen skal undervises i for så vidt angår f.eks. fagområdet "lokale valg" samt kultur og samfund. Det er som hidtil skolerne selv, der skal prioritere lærernes og elevernes timetal ud fra de rammer, som er fastsat i folkeskoleloven samt ikke mindst de rammer, som kommunalbestyrelsen udstikker.</p>
6.5	Kommuneqarfik Sermersooq	<p>Afslutningsvis bemærker Kommuneqarfik Sermersooq, at der i bemærkningerne til lovforslaget ikke er taget stilling til de økonomiske konsekvenser lovforslaget vil have for kommunerne. Hvis mindstekravet til elevernes årsnorm f.eks. ændres i forbindelse med nye fag, der kræver særskilt undervisning til alle trin, så vil det have mærkbare økonomiske konsekvenser for kommunerne.</p> <p>Herudover vil det også betyde betragtelige merudgifter i lønninger at skulle ansætte en socialrådgiver/psykolog/pædagog til <i>den sociale kontaktordning</i> på samtlige skoler. Der skal tages højde for, at kommunerne kompenseres økonomisk.</p>	<p>Der skal i den forbindelse indledningsvis henvises til det anførte herom i forslaget almindelige bemærkninger afsnit 3 om forslaget økonomiske og administrative konsekvenser.</p> <p>Der er i afsnittet redegjort for de forventede økonomiske konsekvenser i forhold til de enkelte dele af forslaget.</p> <p>Som nævnt ovenfor i kommentarerne til høringssvar nr. 6.4 i forhold til forslaget justering af fag- og fagområder skal det bemærkes, at forslaget som sådan ikke omfatter ændringer i forhold til timeantallet. Der skal i det hele i øvrigt henvises til det anførte til høringssvar 6.4.</p> <p>Forslaget indeholder desuden ikke regler, der i sig selv medfører ændringer til mindstekravet til elevernes årsnorm.</p>
7	MIO	Børnetalsmanden vurderer	Der er ikke foreslået ændringer i

		<p>høringen ud fra et børne- og ungeperspektiv set ud fra FN's Konvention om Barnets Rettigheder, særligt artikel 3, 19, 27, 28, 29 og 39. Børnetalsmanden har i forlængelse heraf gengivet ordlyden af de nævnte bestemmelser.</p>	<p>forslaget.</p>
7.1	MIO	<p>I forhold til forslagens nr. 1 om indsættelse af en bemyndigelsesbestemmelse til at fastsætte regler om en reduktion af det maksimale antal elever i en klasse, har MIO anført følgende:</p> <p>Børnetalsmanden er grundlæggende glad for, at elevtallet i en klasse ved skoleårets begyndelse ikke må overstige 26 elever.</p> <p>Børnetalsmanden er bekymret for, hvordan og ud fra hvilke kriterier Naalakkersuisut kan være med til, at fastsætte regler om reduktion af maksimale antal elever.</p> <p>Ifølge Inatsisartutlov nr. 15 af 3. december 2012 om folkeskolen, § 43, har kommunalbestyrelsen det overordnede ansvar for skolevæsenet og fastlægger mål og rammer for skolens virksomhed.</p> <p>Børnetalsmanden gør opmærksom på, at eleverne har meget forskellige baggrunde. En god og læringsrig skolegang afhænger bl.a.</p>	<p>Bemærkningen har ikke givet anledning til ændringer i forslaget.</p> <p>Indledningsvis skal det bemærkes, at det allerede fremgår af den gældende Inatsisartutlov om folkeskolen, at elevantallet ikke må overstige 26 elever.</p> <p>Forslagets nyskabelse omhandler således indsættelse af en bemyndigelse til at fastsætte regler om en reduktion af det nævnte maksimale antal elever i en klasse.</p> <p>Samtidig er der i selve ordlyden af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse indsat krav om, at det alene kan ske, når afgørende hensyn til elevernes læring og trivsel taler herfor. De i bestemmelsen nævnte udtrykkelige kriterier for en reduktion af det maksimale elevtal suppleres endvidere af bemærkningerne til forslagens § 1, nr. 1. Det fremgår heraf, at sådanne hensyn også kan omfatte eksempelvis fysiske rammer i form af klasserumsstørrelse, hvorefter det vil være mest hensigtsmæssigt med et lavt elevtal. Det kan også dreje</p>

		<p>et godt og trygt læringsmiljø. MIO har kendskab til, at der er nogle skoleklasser, hvor ca. halvdelen af eleverne er i svær trivsel, der særlig skal tages hensyn til. Børnetalsmanden anbefaler, at det bør klarlægges af hvem og hvornår, man kan sætte en grænse for antal af elever i en klasse.</p>	<p>sig om andre pædagogiske hensyn, hvor der vil være fordele ved at etablere mindre klassestørrelser, eller hvis f.eks. elevgruppens sammensætning gør det nødvendigt med færre elever i klassen. Bemyndigelsen kan eksempelvis benyttes til at fastsætte regler om, at der under visse omstændigheder skal ske en reduktion af det maksimale elevantal, hvis hensynet til kvaliteten af undervisningen nødvendiggør dette. Endvidere henvises der til det anførte til bemærkning nr. 3.1 ovenfor.</p>
7.2	MIO	<p>I forhold til forslaget nr. 4 glæder det Børnetalsmanden at se, at IT inddrages som en del af et redskab i undervisningen i alle fag og fagområder, herunder teknologiforståelse, kommunikationsformer, digital dannelse og digital færden.</p>	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p>
7.3	MIO	<p>Børnetalsmanden bakker fuldt ud op for, at der nu lovmæssigt lægges op til etablering af social kontaktordning på hver folkeskole, da den sikrer, at børn med behov herfor får optimale muligheder for at få italesat og få hjælp til at løse eventuelle problemer, der ikke relaterer sig direkte til selve skolen, hvilket vil bidrage til at sikre eleven en tilfredsstillende skolegang. Børnetalsmanden har set, hvilken gavn denne form for ordning har i forhold til</p>	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p>

		børn og deres netværk på de skoler, der har denne form for ordning. Ligeledes har Børnetalsmanden bl.a. under sine rejser bemærket, hvor stort et behov der findes.	
7.4	MIO	Børnetalsmanden er enig i forslaget nr. 21 om en styrkelse af kvaliteten af den enkelte skoles øverste ledelse i form af en skolelederuddannelse. Lederuddannelsen vil være med til, at skabe større trivsel for alle medarbejdere samt give et administrativt overblik, hvilket vil kunne frigive ressourcer i forhold til opgaver, der ikke umiddelbart relaterer sig til undervisning. Dette vil ligeledes gavne kvaliteten af elevernes udbytte af undervisningen.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.
7.5	MIO	Børnetalsmanden gør opmærksom på, at MIPI er nedlagt, men stadig figurer på forsendelseslisten. Denne blev nedlagt, da MIO blev oprettet tilbage i 2011. Børnetalsmanden anbefaler, at BUFFI – Centeret for Børne-, Ungdoms- og Familieforskning på Ilisimatusarfik i stedet kommer på forsendelseslisten.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget. Herudover er bemærkningen om MIPI taget til efterretning. Det skal dog samtidig bemærkes, at høringer omfatter institutioner og myndigheder m.v. som sådan og ikke de pågældende institutioner og myndigheders forskellige afdelinger, kontorer m.v.
8	Landsforeningen Autisme – Kalaallit Nunaat	Foreningen har gennemgået forslaget og har ingen bemærkninger, men vil gerne på Departementet for Uddannelse, Kultur og Kirkes officielle e-mailliste.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget. Herudover er bemærkningen taget til efterretning.

9	Rådet for Menneskeret-tigheder	<p>Klassekvotienten er nuværende på 26.</p> <p>Der anbefales: Maks. 18-20 elever på yngstetrinnet, Maks. 20-22 elever på mellemtrinnet og maks. 22-24 elever på ældstetrinnet.</p>	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p> <p>Bemærkningen må omhandle de regler, der måtte blive fastsat på baggrund af en eventuel vedtagelse af forslagets § 1, nr. 1. Bestemmelsen omhandler indsættelse af en bemyndigelse til at fastsætte regler om en reduktion af det nævnte maksimale antal elever i en klasse. Bemærkningen knytter sig derfor ikke i sig selv til forslaget. Der henvises endvidere til kommentarerne til høringssvar nr. 7.1.</p>
9.1	Rådet for Menneskeret-tigheder	<p>Der er 1 lærer til hvert parallelklasse med 26 elever hver, dog med 1 suppleringslærer. Dvs. hele 3 lærere findes til to parallelklasser med maks 26 elever på i alt 52 elever.</p> <p>Det betyder, at der er lærere nok, når der dannes klasser med maks. 18 elever fordelt på 3 parallelklasser.</p> <p>Specialklasse kvotient anbefaling: Maks. 8 i specialklasser med 2 udd. specialklasselærere, når der er mere end 4 elever.</p> <p>Klassen skal kunne lukkes, når der er elever med behov for vidtgående spec. klasse undervisning.</p>	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p> <p>Bemærkningen må omhandle udnyttelse af bemyndigelsen i forslagets nr. 1, jf. ligeledes det anførte under kommentarerne til høringssvar nr. 9 ovenfor, hvortil der henvises.</p>
9.2	Rådet for Menneskeret-	<p>Inklusionsklasser: Der skal tages hensyn til</p>	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p>

	tigheder	<p>antal støttepersoner ved bestemmelse af klassekvotienter.</p> <p>Anbefalet inklusionsordning: 1 elev med specialpæd. behov uden støtteperson skal fylde 2 elever.</p> <p>1 elev med specialpæd. behov med 1 støtteperson skal fylde 3 elever.</p> <p>1 elev med specialpæd. behov med 2 støttepersoner skal fylde 4 elever.</p>	<p>Der henvises til kommentarerne til høringssvar nr. 9. Bemærkningen omhandler således ikke forslaget som sådan.</p>
9.3	Rådet for Menneskerettigheder	<p>Rel/fil: I faget rel/fil er der for høje krav i prøver, der ikke passer til ældstetrinnet. Prøverne er bedst egnede til gymnasie elever.</p>	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p> <p>Bemærkningen synes ikke at omhandle forslaget som sådan.</p>
9.4	Rådet for Menneskerettigheder	<p>Angusakka og IT: Angusakka bør digitaliseres, eks. i form af digitale selv-vurderingsark i iPad'en eller som app. Læringsmål, der kan gennemgås af eleverne i iPad'en, er meget passende, samt giver læreren overblik over, hvad eleverne har lært og mangler at have gennemgået. Forældrene kan også følge med via eks. Showbie.</p>	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p> <p>Bemærkningen synes i øvrigt ikke at omhandle forslaget som sådan.</p>
9.5	Rådet for Menneskerettigheder	<p>Fleksible klasser: Der burde startes en klasse til elever som er børn af forældre under uddannelsesophold, for der er så me-</p>	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p> <p>Bemærkningen synes i øvrigt ikke at omhandle forslaget som</p>

		get skift mellem eleverne med korte eller lange tidsperioder. Der bør til disse elever have handleplaner til deres flytninger.	sådan.
9.6	Rådet for Menneskerettigheder	Introduktionsklasser: Der burde startes en proces for elever udefra, dvs. en introduktions- eller overgangsklasse, enten med test for at se, om eleven er egnet til almen klasse eller specialklasse.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget. Bemærkningen synes i øvrigt ikke at omhandle forslaget som sådan.
9.7	Rådet for Menneskerettigheder	Sprog og dialekter: Børn har ret til deres eget sprog. Der bør oprettes en østgrønlandsk klasse i f.eks. Nuuk eller nordvestgrønlandsk klasse i Avanersuaq med obligatorisk vestgrønlandsk fag med sproglig tilegnelse og prøver. Vestgrønlandsk som undervisningssprog i grønlandsk, men østgrønlandsk/nordvestgrønlandsk eller egen grønlandsk dialekt som mulighed for undervisningssprog når muligt i egen kommune. Tilegnelse og prøver i vestgrønlandsk som obligatorisk fag ved undervisning i eget sprog/dialekt i enkelte eller alle fag. Vestgrønlandsk som ekstra tilbudsfag, som det er med 3. fremmedsprogsundervis-	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget. Bemærkningen synes i øvrigt ikke at omhandle forslaget som sådan.

		ning.	
9.8	Rådet for Menneskerettigheder	Suppleringsundervisning er aldrig nok, og der er heller ikke afsat tid nok til supplerings timer i alle fag.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget. Bemærkningen synes i øvrigt ikke at omhandle forslaget som sådan.
9.9	Rådet for Menneskerettigheder	Lok. valg: Madkundskab ændres til hjemkundskab i lok. Valg, da det ikke kun handler om mad.	Er indarbejdet. Se ligeledes det anførte i forbindelse med høringssvar nr. 4.1.
9.10	Rådet for Menneskerettigheder	Kompetencer og tillæg: Bachelorer og kandidater i kultur- og samfundshistorie, samfundsvidenskab, sprog/litteratur og medier el. lign. bør have tillæg som ansat folkeskolelærer, da disse kan formidle/har kvalifikationer i deres respektive fag, samt inden for projektledelse informations søgning mm.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget. Bemærkningen synes i øvrigt ikke at omhandle forslaget som sådan. Det skal i øvrigt bemærkes, at der er tale om et overenskomstmæssigt anliggende, som ikke er reguleret af Inatsisartutloven om folkeskolen.
9.11	Rådet for Menneskerettigheder	Skolens kalender: Ved religiøse arrangementer, såsom påske-/juleklip, gudstjeneste mv., skal skolen sørge for anden aktivitet til elever med anden trosretning eller give opgaver, der handler om religionens/kristendommens ritualer mv., da børn har ret til at have egen tro/overbevisning.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget. Bemærkningen synes i øvrigt ikke at omhandle forslaget som sådan.
9.12	Rådet for Menneskerettigheder	Kalenderåret som er assimileret fra den danske skolekalender bør tilpasses med den grønlandske lokale kulturelle og samfundsmæssige kultur, når det gælder årlige	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget. Bemærkningen synes i øvrigt ikke at omhandle forslaget som sådan.

		plukke/- og jagtsæsoner mv., da børnene har ret til kultur.	
9.13	Rådet for Menneskerettigheder	Vinterferie bør være obligatorisk. Efterårsferie stammer fra kartoffelferien i den gamle danske kultur; der bør dannes en vinterforrådsferie, som er meget aktuell i den nuværende grønlandske kultur.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget. Bemærkningen synes i øvrigt ikke at omhandle forslaget som sådan.
10	Departementet for Sundhed	Departementet har ingen bemærkninger til det fremsendte.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.
11	Departementet for Boliger og Infrastruktur	Departementet har ingen bemærkninger til det fremsendte forslag.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.
12	Departementet for Forskning og Miljø	Departementet for Forskning og Miljø har ingen kommentarer.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.
13	Ilisimatusarfik	I forhold til forslagens nr. 1 er det godt, at kommunerne selv kan fastsætte klassekvotienterne.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget. Det skal hertil bemærkes, at kommunerne i dag allerede kan fastsætte klassekvotienter op til til angivne maksimum. Forslaget betyder imidlertid, at det fremover vil være muligt at fastsætte regler om en reduktion af det nævnte maksimum.
13.1	Ilisimatusarfik	I forhold til forslagens nr. 2 er det godt, at historie bliver til et særskilt fag.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.
13.2	Ilisimatusarfik	Godt at lokale valg specificeres til konkrete fag, så fagene sikres at blive afholdt i nr. 3.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.
13.3	Ilisimatusarfik	I forhold til forslagens nr. 4 om affattelse af § 10, stk. 3,	Bemærkningen er ikke indarbejdet, idet programmering/codning

		er det fint, at IT udvides med de nævnte fag, som sikres i undervisningen. Dog mangler der programmering/coding, som skolerne er i gang med at bruge.	allerede er omfattet af teknologiforståelse.
13.4	Ilisimatusarfik	<p>I forhold til forslagens nr. 6 støtter vi op omkring, at der ikke skal være for mange fag på yngstetrinnet, hvorfor det er fint med tværfaglige forløb. I de tværfaglige forløb skal madkundskab også tilføjes. Det er ikke nok, at man arbejder med sund/usund mad i personlig udvikling.</p> <p>Men i henhold til pkt.9, så er madkundskab et obligatorisk forløb.</p>	<p>Bemærkningen er ikke indarbejdet.</p> <p>Indledningsvis skal det bemærkes, at Inatsisartutlovens § 11 omhandler yngstetrinnet, hvor der ikke udbydes madkundskab, som i øvrigt nu er erstattet af ”hjemkundskab”, jf. kommentaren til høringssvar nr. 4.1 ovenfor.</p> <p>I praksis sættes der også fokus på sundhed på yngstetrinnet gennem de øvrige fag. Sund kost indgår f.eks. som et læringsmål i yngstetrinnet.</p> <p>Forslagets nr. 9 omhandler ældstetrinnet og ikke yngstetrinnet. Formålet er at undgå ”fagtrængsel” på yngstetrinnet. Herved forstås for mange fag.</p>
13.5	Ilisimatusarfik	<p>I bemærkningerne s.5 til forslagens nr. 9 står der: <i>Ændringen betyder bl.a., at idræt vil blive prioriteret gennem hele skoleforløbet. For så vidt angår fagene madkundskab, musik, kunst og håndværk fastsættes der nu centrale bestemmelser om, hvornår disse fag skal gennemføres i skoleforløbet, og hvornår fagene kan gøres til valgfag i en del af</i></p>	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p> <p>Se i øvrigt kommentaren til høringssvar nr. 13.4 ovenfor.</p>

		<p><i>skoleforløbet.</i></p> <p>Betyder den foreslåede ændring, at madkundskab også prioriteres gennem hele skoleforløbet?</p> <p>Hvis og såfremdeles, så hænger det ikke sammen med tidligere foreslået: § 11, stk. 2, nr. 5, og efterfølgende § 13.</p>	
13.6	Ilisimatusarfik	I forslagens nr. 11 bør det anføres udtrykkeligt, at læreplanerne er vejledende og ud fra gældende læringsmål.	<p>Bemærkningen er ikke indarbejdet.</p> <p>Læreplaner skal ikke være vejledende. Det er fastsat i § 14, stk. 2 i Inatsartutloven om folkeskolen: ”Læreplanerne indeholder, foruden de overordnede formål for undervisningen på de enkelte trin, fagindeling og fagenes og fagområdernes formål, jf. stk. 1, nærmere angivelser af læringsmål på de enkelte trin, undervisningsvejledninger og vejledninger i evaluering.”</p>
13.7	Ilisimatusarfik	Naalakkersuisut anbefales at lave ny revideret bekendtgørelse om fag og læringsmål. Læreplaner er kun vejledende, som udarbejdes af uddannelsesstyrelsen og andre fagpersoner ud fra en måske personlig holdning.	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p> <p>Se i øvrigt kommentaren til høringssvar 13.6 umiddelbart ovenfor.</p>
13.8	Ilisimatusarfik	I forhold til forslagens nr. 14 er det positivt, at man kan have en lignende uddannelsesbaggrund for at kunne varetage funktionen som social kontaktordning. Så kan man bruge andre res-	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p> <p>I øvrigt er bestemmelsen lempet yderligere i forlængelse af Kommuneqarfik Sermersooqs høringssvar nr. 6.2, jf. ovenfor.</p>

		sourcer på mindre steder.	
13.9	Ilisimatusarfik	I forslagens nr. 17 bør det anføres udtrykkeligt, at læreplanerne er vejledende og ud fra gældende læringsmål.	Bemærkningen er ikke indarbejdet. Se kommentaren til høringssvar 13.6 ovenfor.
13.1 0	Ilisimatusarfik	I forslagens nr. 19 bør det anføres udtrykkeligt, at læreplanerne er vejledende og ud fra gældende læringsmål.	Bemærkningen er ikke indarbejdet. Se kommentaren til høringssvar 13.6 ovenfor.
13.1 1	Ilisimatusarfik	Med hensyn til forslagens nr. 21 har Ilisimatusarfik anført følgende: For at starte en Diplomuddannelse skal man have mindst 2 års erhvervserfaring. Dette udelukker en nyuddannet fra at blive ansat som leder på en skole. Derudover tager en diplom i ledelse 3 år, og man kan ikke forvente, at en nyansat måske starter på dag 1 på uddannelsen. Andre omstændigheder kan gøre at man må udsætte et semester, så bliver man ikke færdig på 3 år. Man kan vælge en af følgende formuleringer: 1. Man påbegynder skolelederuddannelsen 2 år efter ansættelsen. Man gennemfører indenfor 6 år. Dette er normal procedure for mange uddannelser, hvor man senest skal færdiggøre uddannelsen.	Bestemmelsen er nu ændret. Der henvises i den forbindelse til det anførte i kommentaren til Kommuneqarfik Sermersooqs høringssvar nr. 6.1.
14	Finansdepartementet	Departementet for Finanser noterer, at forslaget ingen	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.

		<p>økonomiske konsekvenser har for Landskassen. Dette indebærer bemyndigelsen i § 6 og stk. 5 i § 38, i sidstnævnte tilfælde tænkes det blot en formalisering af stk. 4 under samme paragraf.</p>	<p>Der skal henvises til det anførte herom i forslaget almindelige bemærkninger afsnit 3 om forslaget økonomiske og administrative konsekvenser. Der er i afsnittet redegjort for de forventede økonomiske konsekvenser i forhold til de enkelte dele af forslaget. Dette omfatter bl.a. forslaget § 1, nr. 15 om etablering af en social kontaktordning på hver skole, herunder eventuelle økonomiske konsekvenser i relation til de skoler, hvor en sådan ordning ikke allerede er etableret i dag.</p>
15	IMAK	<p>IMAK er glad for tilføjes af stk. 2 i § 6 om mulighed for at reducere det maksimale antal elever i en klasse.</p>	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p>
15.1	IMAK	<p>IMAK mener fortsat, at det maksimale antal højst må være 16.</p>	<p>Forslaget muliggør dette, såfremt afgørende hensyn til elevernes læring og trivsel taler herfor.</p>
15.2	IMAK	<p>Vedrørende det maksimale antal elever i en klasse kan kommuner, der har råd til det, dele eleverne, men hvad de med kommuner, der ikke har råd til at dele eleverne.</p>	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p> <p>Det konkrete spørgsmål omhandler den enkelte kommunalbestyrelses prioriteringer, som overlades til det lokale demokrati.</p>
15.3	IMAK	<p>IMAK er glad for, at IT i undervisningen i alle fag og fagområder skal indgå som en del af og et redskab i undervisningen.</p>	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p>
15.4	IMAK	<p>Har der været undersøgelser vedrørende internetforbindelse i hele landet?</p>	<p>Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.</p> <p>Det kan imidlertid nævnes, at</p>

			KIVITSISA i samarbejde med TELE-POST og Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke har planlagt udarbejdelse af en fælles skabelon for at kunne foretage løbende undersøgelser af internetforbindelserne på alle landets folkeskoler. Det skal munde ud i halvårslige statusrapporteringer på internetforbindelserne.
15.5	IMAK	Det er nødvendigt, at der løbende er kurser og efteruddannelse for lærerne i IT, fordi den digitale verden forandrer sig hele tiden.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget. IT indgår som en integreret del af forskellige kurser, ligesom skolerne altid kan søge om behovsorienterede kurser, herunder indenfor IT. Kursusforløb under KIVITSISA har i høj grad fokus på IT-området. Der lægges endvidere løbende instruktionsvideoer på Iserasuaat.
15.6	IMAK	Der er en række projekter i dag på skolerne bl.a. IKIORTIT. Der ønskes en mere ensartet implementeringsplan for alle skoler og ens tildeling af timer til IKIORTIT.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget. IKIORTIT er en del af det kommunale projekt KIVITSISA. De enkelte kommuner bestemmer selv, hvorledes de ud fra lokale forhold bruger de lokale Ikiortit, herunder hvor mange timer der er behov for at tildele til de enkelte Ikiortit ud fra deres opgaver.
15.7	IMAK	Man er glad for, at historie gøres til et selvstændigt fag. Der er for så timer til fagene samfundsfag, religion og filosofi, og man kan ikke nå læringsmålene, når der er afsat 45 minutters lektion	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget. Forslaget tilsigter netop en prioritering af faget.

		om ugen til faget.	
15.8	IMAK	IMAK's bestyrelse er glad for, at der er mulighed for valgfag.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.
15.9	IMAK	IMAK's bestyrelse er enig i, at skolelederne skal have gennemført skolelederuddannelsen. Det er vigtigt, at man har dygtige skoleledere, som har det overordnede ansvar for den administrative og pædagogiske ledelse. Det er vigtigt, at skolelederne har de rette kompetencer til at lede en skole.	Der er ikke foreslået ændringer i forslaget.